prodere personam alterius. et exem
plum de adulterio. xxxii. De monacho qui
sine ordinibus celebrauit. et quod ex
sententia innocentij pp̄ licet confesso
ri talem prodere si noluerit confiteri.
xxxiii. Narratio longa et utilis de
symone conuerso de alna. eiusq: pro
phetijs. xxxiiii. De eo quod confessio que
fit cum uoluntate iterum peccandi.
sit inutilis. xxxv. De confessore qui nu
mum proiecit in terga confitentis.
et penitere nolentis. xxxvi. De abbe s.
pantaleonis in col. qui fr̄i carnali
pecuniam eccl̄ie sue tribuens depau
perauit. xxxvii. De duobus incatoribus
in col. quibus in confessione consul
tum ē. ne iurarent. et mentirerentur.
et fr̄i sunt ditiores. xxxviii. De muliere
iracunda. que pp̄ confessionem s.
malachie fcam̄. spm̄ meruit man
suetudinis. xxxix. Qualis ēē debeat
confessor. xl. De sacerdote auaro. q̄
duobus s̄ confitentibus. uni pro in
continentia. alteri pro continentia
eandem iniunxit penitentiā. xli.
De auaritia et luxuria sacerdotum.
xlii. De matrona que pupillo a se
nutrito et in sacerdotem prouecto pec
cata sua confessa ē. et ab illo pro
dita. xliii. De matrona que confesso
rem suum ad libidinem incitauit.
xliiii. De indiscreto sacerdote qui
s̄ confitentibus iniungere solet
penitentiam anni preteriti. xlv.
Item de plebano qui plurimis cō
fiteri uolentibus generalem predi
dicens confessionem. omnib̄ eandē
iniungit penitentiam. xlvi. De mu
liere in confessione se iustificāte. cui p̄
dens confessor ostendit. pluria mor
talia peccā habē. xlvii. Quod confessor
nō debet de ignotis peccatis inuesti
gare. et exemplum de uirgīe in hoc
scandalizata. xlviii. De abbe qui alt̄m ab
batem suo ex̄ prouocauit. ad confessionē.
xlix. Item de abbe qui cum monachis suis
inuase ex industria carnes comedens
eosd̄ ad confessionem suo prouocauit ex̄.
l. De peccatore qui de modica peni
tentia gradatim ascendit ad maiorē.
li. De abbe gisilberto. qui iracundi
in cap̄ pcēs. ad satisfactionem amplio
rem eum prouocauit. lii. De plebano
qui usurarium et homicidam dulcib̄
uerbis in confessione ad satisfactionē.
prouex̄. liii. De monacho clareualt̄ qui
fr̄m aduitus orationibus. priori cō
scientiam suam reuelauit.

Incipit distinctio. iiij. de confessione.
capitulum. primum. ~ ~ ~

Sine desiderio cō
fessionis quia in
fructuosa est om
nis contricio.
uidere debemus
quid sit confes
sio. et qualis ēē debeat. que sit eius
uirtus. et quis fructus. Nouitius
si sine proposito confessionis infor
mis est contricio. et necessarium ē
scire ista. nouitijs maxime. qui mox p̄
conuersionem suam omnia peccata

que commiserunt· tenentur abbi suo
confiteri· sicut suum ate edoctus· et ūnc
metipo ecclesiis· Monach· Confessio tm
bonum ē· ut solo eius desiderio etiam
si ūritas actum excludat· peccata di
mittantur· Vñ psalmista dicit· Diri cō
fitebor aduersum me iniustitias meas
domino· et tu remisisti impietatem
peccati mei· Dici· idē deliberatiu· Nouit·
Quid est confessio· Monach· Scire debes
triplicem ē confessionem· laudis· fidei
criminis· De confessione laudis· sal
uator in euāgeio dicit· Confitebor tibi
pater· domine celi et terre· De confes
sione fidei dicit apls· Corde creditur ad
iusticiam· ore autem confessio fit ad
salutem· De confessione ꝛ criminis·
ait apls iacobus· Fitemini alterū
trum peccata uta· ut saluemini· In
tuum enim iustitie· confessio pecca
torum ē· Vñ scriptum est· in libro
machabeorum· Judas precedet uos
in bellum· idē confessio· Confessio ē
minis ē· per quam latens anime mor
aperitur· spe ueniē consequende· hec
multiplex ē debet· Voluntaria· festi
nata· debita· uerecunda· gnal· special·
indiuidualis· nuda· integra· discer
ta· accusatoria· amara· sollicita· me
ticulosa· uera· estimatiua· hylaris·
propria· plularis· frequens· Breuit
ista transeurro· nec ad plenum studio
breuitatis elucido· quia ad exēpla festi
no· Nouit· Habet ne auctoritatem
confessio a ueteri testamento· Monach·

Confessio sacramentum ē dī uetis
testamenti· figuris manifestis in illo
declarata· uerbis mandata· et exemplis
confirmata· leprosus ad arbitrium sa
cerdotis mundus uel immundus iudi
catur· Inde saluator cuidam leproso
a se sanato· dixit· Vade ostende te sacer
doti· In quatuor uerbis huius clausule
quatuor in uidentur ē considerandā·
que maxime in confessione sunt obser
uanda· Videlicet ut sit festinata· ut
sit nuda· ut sit integra· ut sit de
bita· idē ut fiat ppio pastori· ac si dicat
dominus· Vade· ut confessio tua sit
cita· uel festinata· ostende ut sit nuda·
te· ut sit integra· sacerdoti· ut sit de
bita· Quem gra ihū mundat intus
per contricionem· ut fons mundus
iudicetur· ostendere se debet sacerdoti·
per confessionem· Vñ sponsus uoce
confessoris in canticis canticorum
loq̄ ad contritum peccatorem· Ostende
michi faciem tuam· per cordis cont
tionem· sonet uox tua in auribus meis·
per oris confessionem· Quid manifesti
hac figura· Quod uerbis mandata
sit· testis est ppha dauid· qui dicit·
Confitemini domino qm bonus·
Item iuuela domino uiam tuam· sub
audis per confessionem· Ymysaia
secūdm septuaginta· Dic tu iniquitatē
tuas ut iustificeris· Qd autem exem
plis sit confirmata· exemplum nob
est ipe dauid· qui sē peccato bersabee
uenienti ad se nathan· respondit di

cens. Peccatu domino. Nouitius. Quu
utrum maior uirtus sit in contrici
one. siue in confessione. Monachus. Non
nisi p contritionem peccatorum culpa di
mittitur. et hoc sub quadam condi
tione. scil. ut confessio subsequatur.
Quod si necessitas illam excluserit.
defectum illum summus sacerdos
supplebit. Est tamen confessio signum
contritionis. cuius uirtutem et fruc
tum magis tibi exemplis quam sep
tuatum testimonijs ostendere ppo
sui. Secundū cap̄. ⁂

Miles quidam in nulla quadam ha
bitauit. cuius uxorem eiusdem
ille sacdos padulterium maculau
it. Dictum est militi. quia sacerdos
tem haberet cum uxore sua. Ille cum
uir prudens esset. nec uerbis facile cre
deret. nullam de hoc mentionem face
uoluit uxori siue sacerdoti. ueritatem
uerius uolens expetere. Non tamen si
ne suspitione fuit. Contigit ut in qdā
uilla non multum a militis uilla
remota. quidam obsessus esset. in quo
demonium tam nequā erat. ut co
ram astantibus inpparet peccata que
per confessionem uetam nō fuissent
recta. Quod cum miles ex multorum
didicisset relatione. rogauit suspec
tum s sacerdotem ut ad colloquium
quoddam secum ire non recusaret.
Q acquiesuit sacerdos. Cum uenisset
simul in uillam ubi erat obsessus. con
scius ipe s sacerdos. suspectum ce
pit habere militem. quia non late
bat quod obsessus a tam nequam
demone in eadem uilla habitaret.
timensq: uire sue si a demone pdere
t. necessitatem nature simulans. in
trauit stabulum ad seruum militis.
pedibusq: eius prostratus. ait. Rogo
te ppter dominum. ut audias con
fessionem meam. Quem seruus expa
uescens leuauit. audiensq: ab illo
dicebantur. fea uero confessione. cui
sibi sacerdos inuungi peteret penite
tiam. seruus satis prudenter respon
dit illi dicens. Quantum alteri sa
cerdoti pro tali crimine inuungeris.
hoc sit satisfactio uera. Sicq: exiens
iam securior. cum milite ad ecclia
uenit. In qua demoniosum offen
dentes. requisitus est a milite in
hec uerba. Nosti aliquid de me. hi
enim ex industria fem e. ut iam
dicto sacerdoti tolleret suspitione
Cui cum demon. nescio quid re
spondere. addiecit. Quid tibi iudet
de domino isto. Respondit ille
Nil de eo scio. Et cum hec dixisset
lingua theutonica. latine mox
subiunxit. In stabulo uitificatus
est. Nullus tunc aderat clericorum. Ho
Satis puto quod non sponte sua
illa hora latinista fes sit diabol.
Monachus. Non est p missus loqui
theutonice. ne miles uerbum et
ex ubo fem intelligeret. nec tin ta
cere licuit. ut iuriurā ofessōis sacdoti
ostendet. Nouitius. O magna est uir
tus confessionis. que et crimen ad

ultrix a memoria diaboli deleuit. et ho
minem ab imminenti periculo libera
uit. Nouitius. Audi et fructum huius co
fessionis. Sacerdos non immemor col
latis beneficiis. sclm deseruit. et in q
dam cenobio ordinis nri monachus
se fecit. ad huc uiuere putatur. sic
didici a quodam abbe ordinis cister
ciensis. Nouitius. Ophia huius pro
teriu demonis. causa ei existit mag
ne salutis. Gyonach. Narrauit mi
chi et aliud pene simile huic. III.
Cuiusdam militis uxor propri
um seruum adamiserat. libidis
igne succensa. Cum quo cum per
tempus aliquod occulte peccasset.
nec iam latere posset. ad aures ma
riti peruenit. Ille u de uerbo dole.
nec tamen uerbis ad plenum cre
dens. tacuit. sciens se inuestigare
rem tam nefariam diu no posse
occultari. Quia uir erat diues et
honestus. uxorisq fama tam inops
et inhonesta. maluit rem in cep.
tam per silentium ad tempus de
tegere. quam se et uxorem genusq
tam suum qui illius per suspici
ones dehonestare. Iterum ubiq di
uulgatum est in tali ulla obsessi
quendam ee. nescio tam si idem
fuit. de quo superius dcm e. qui
nemini parceret. sed presentibus
peccata occulta obiceret. et impera
ret. Quod cum audisset miles. speans
per illum rei ueritatem discere.
assumpto secum seruo cepit illo pge.
nie causam seruo penitus ignorante.
Venientibus eis ad nemus quoddam.
cum dominus declinaret in quandam
semitam. que ad demoniosi tendebat
ullam. cepit seruus ualde pauere.
siens pro certo se ultra uiuere no posse.
et si crimen adulterij prodeceret a de
mone. Positus in tanto timore. dum
in cogitationibus suis fluctuaret. ho
minem in eodem nemore ligna inci
dentem auduit. Immisitq dominus
menti eius q. eadem hora satis diligen
ter inuocauerat. qd ot imminens peri
culum confessio summum foret re
medium. Aduertens a no quasi ad
satisfaciend nature. uenit ad rusticum.
et confessus e peccm. suscepit peniten
tiam. Statim reuersus ad militem.
de tali opere nichil suspicantem. sunt
uenerunt a demone. Qui cum seruum
adulterum imo de adulterio tam iustifica
tum diligentius intuitus fuisset. ait
miles. Dic si aliquid nosti de illo. Re
spondit demon. Multa de eo nouim
modo ignoro. Sicq puritatem confes
sionis seruus liberat e a morte. et do
minus a suspitione. Ecce quantum
ualeat uera confessio. Nouitius. Que
est uera confessio. Gyonachus. Inquit fir
mum propositum e satisfaciendi. No
uitius. Quid si ipa satisfactio iniuncta
negligitur. Gyonach. Si ipsa negligen
tia non fuit et infirmitate sue cesse
cessitate. si iniuncta penitentia ut se
pe contingit pauperiuus et contem
nitur. peccm tam dimissum reputat.

Etiam si peccatum fuit ueniale et penitentia per obliuionem negligatur non dico quod pena illius peccati per illam obliuionem deleatur. IIII. ℣:ō:

Sacerdos quidam in domo nostra sic ab eius ore audiui die quadam confessionem fecit de illusione nocturna. Iniunctus est ei psalmus unus pro satisfactione. Quem cum p obliuione negligeret. eadem die circa loca genitalia tantum cepit prurritum et ardorem sentire. ac si carni eius ardentes urticae essent appositae. Qui cum tertius tactu exploraret quid esset. et nichil ibidem inueniret recordatus est psalmi iniuncti et neglecti. Inputasq; immissam penam eidem transgressioni. psalmum dixit et dolor conquiuit. Confitens fugere deb; obliuione. Audi aliud exemplum. V. ℣:

Canonicus quidam insticinw ordinis premonstrensis. sicut in re tulit canonicus quidam monasticensis. ualde laudabilis uite fuit. qui quasi ad fugandum demonem de obsesso. prae ad ostium monasterij secum eduxit. Quo uiso. mox diabolus per os hominis clamauit. Ego quam de eo seco. pp quae eum ñ timeo. Non tm permissus ē eadem publicare. eo qd minima cent. ne uiro sco uerecundiam inferret. Ille uerbum intelligens remordente conscientia. inmanuit. culpam confessus redijt. et si demon adhuc aliquid sciret inquisiuit. Respondit demon. ad h aliqua culpe uestigia apparent in te. eo quod non sit subsecutus stimulus. plagam uulgarium intelligens. Iterum intrauit iuuenis. iniunctam accepit disciplinam. reuersusq; si sciret ad interrogauit. Respondente dyabolo. p iudicium meum nil in noui de te satisfacta est fieri. Nouitius. Non modicum me turbat. quod inimicus in seo uiro post confessionem factam. aliquod deprehendere potuit signum peccati. Monachi hi ds pmi sit ad eius bonum. Quanto quis perfectior tanto pro sua culpa deflenda ē debet sollicitior. Disciplinam iniunctam quam mox accipere potuit. maxime contra diaboli pugnaturus differre non debuit. Nam in supradictis duobus. sacerdote scil et seruo militis. quorum confessio neq; debita fuit. neq; aliqua ad huc exterior penitentia subsecuta. diabolus nulla peccati uestigia deprehendere potuit. Nouitius. Placet quod dicis. qr necessitas in causa fuit. Sz nosse uellem differentiam inter ueram falsamq; confessionem. Monachus. Quanti poderis confessio sit uera. et quam inefficax confessio sit ficta. p subiecta dinosces exempla. VI ℣:

Eo pore illo quo scolasticus colonienses oliuerus crucem predicauit in partibus brabantie. sicut in narrauit bernardus monachus noster. tunc eius collega

in predicatione. fuit ibi puella quedam
religiosa et uoto uirginitatis gloriosa.
orta de nuiella. Inuidens diabolus tan
te uirtuti. in specie uiri ad modum
pulchri satisq: decenter uestiti. appa
rens uirgini. cepit illam uerbis ama
toriis sollicitare. clenodia offerre.
laudare coniugij fecunditatem.
uirginitatis uituperare sterilitatem.
Cui uirgo nesciens quis esset respon
dit. Virum ducere non propono. xpi
amori nuptias carnales propono.
et contempno. Cumq: lasciuus ille
spe nimis esset ei importunus. in diu
sis locis ad illam ueniens. sciens pu
ella multas esse uirgines se pulchri
ores nobiliores atq: diciores. et cepit
amatorem fantasticum hre suspectum.
ita ut ei diceret. Bone domine quis
uel unde estis. quod tanto mi desi
derio copulari affectatis. Cumq: ille
inuitus se poneret. et uirgo tanto pro
pensius instaret. tandem demon ne
cessitate conpulsus. confessus est di
cens. Ego sum diabolus. Ad quod
uerbum illa expauescens. respondit.
Ut quid ergo exigis carnale coniugium.
et quod nature tue dinoscitur esse
contrarium. Ait ille. Tu tamen mi consenti.
nichil aliud a te nisi copule consen
sum requiro. Ad quod puella respon
dit. Modo omnino tibi contradico. fugans
illum sce crucis signaculo. Veniensq:
ad sacerdotem. reuelauit illi demo
nis insidias. a quo satis edocta. ne
maligno consentiret. reuersa est

in domum suam. Demon uero post
confessionem. eam omnino non deserens.
de remoto tamen alloquens. in tantum
illam uexauit. ut quaslibet immun
dicias in eius scutellam mitteret eum
manducaret. Unde et mulierum custo
die ei adhibite sunt. In quacumque do
mo illa fuit. illic demon responsa
dedit. Ab omnibus quidem audie
batur. sed a sola puella uidebatur. Cratq:
tam nequam idem spe. ut presentium pec
cata detegeret. crimina imperaret.
nec aliquod peccatum eum lateret.
nisi quod uera confessio tegeret. Osten
dit et alia signa nequitie sue. Ster
cora. ollasq: confractas fimo plenas.
super confluentes spargebat. Dixerunt
ei quidam. Nosti o diabole dominicam
orationem. Respondente illo obtime
scio. rogatus est illam dicere. Et ait.
Pater noster qui es in celum. nomen
tuum. fiat uoluntas et in terra. pa
nem nrm cotidianus da nobis hodie.
sed libera nos a malo. Et cum plures
in eadem oratione fecisset saltus. atq:
barbarismos. cachinnando subiunxit.
Ecce sic uos laici dicere soletis oratio
nem uram. Requisitus etiam de
symbolo. dixit se bne et optime scire.
sic incipiens. Credo dm patrem om
nipotentem. Cui cum quidam diceret.
dre debes credo in dm. illeq: subiun
geret. credo dm. uiri litterati qui tunc
erant presentes diaboli uerbum
notantes. et uim accusatiui intel
ligentes. institerunt ut diceret credo

in dm̄. Et nō poterant eum ad hoc
inducere. Nouitius. Uellem et ego scire
quid sit credere in dm̄. Mona. Credere in
dm̄ est per dilectionem ire in dm̄. Vn̄
saluator ait. Omnis qui uiuit et cred
in me, h̄t uitam eternam. Demon sic
dicit apl̄s iacobus. credit et contre
miscit, s; non diligit. Credit dm̄ esse,
credit uerba eius uera ee, s; non cre
dit in eum. quia non diligit eum.
Salutationem u̅ anglicam idem de
mon incipere nō potuit, cum tn̄ se il
lam scire profiteretur. Cum dignior
sit oratio dominica salutatione ange
lica, miror cur permissus sit dicere
illam et non istam. Monac. Uoluit h̄
fieri dominus. tū ꝓpter honorem ma
tris. tū ꝓpter eminentiam sacramēti
sue incarnationis. Quante uirtutis
sit eadem salutatio. per quam initia
ta est humani generis redemptio, ex se
quentibus plenius agnosces. Inter
rogatus idem demon cur ita raucā
h̄ret uocem, respondit. quia semꝑ ar
deo. Dicebat eadem puella. quia quo
tiens ueniebat ad me, cauit ne eū
uidere possem a dorso no. Miror q̄re
hoc fecerit. Monac. Demones sicut in
tellexi ex alia quadam uisione, poste
riora non habent. Vn̄ quidam demō
puelle cuidam apparens frequenti.
cum ab ea diuertens semper retro
cederet, interrogatus cur hoc faceret
respondit. Licet corpora humana no
bis assumamus, dorsa tn̄ non ha
bemus. Nouitius. Expecto exemplum.

per quod ficte uereq; confessionis
differentiam cognoscam. Monach. hoc
in promptu est. Fuit in uicino uir
quidam qui supradictum demonem
audire nimis desiderans, ꝓpter tur
pia quedam q̄ cōmiserat peccata. ap
propinquare non audebat, timens
s illa coram omnibus inꝓperari. Et
ueniens ad sacerdotem confessus est
uniuersa, uoluntate tamē peccandi re
tenta. Fcsq; ex eadem confessione secu
rior, ad domum uenit. Mira res. Mor
ut limen attigit et introspexit, de
mon in aere clamauit, amice. ueni
huc ueni, certe bene dealbasti. Et sta
tim coram omnibus omnia eius
peccata ~~eius~~ turpia licet confessa
ꝓdidit, in tantum illum confundēs
ut eadem hora ee uoluisset in ortu
solis. Tristis effectus. et conscientia
excusante in se reuersus. ad sacerdo
tem rediit. que gesta sunt retulit,
et confessionem iterauit, et quia de
reliquo emendatius uiuere uellet.
de corde pollicitus est deo et sacerdo
ti. Tunc sacerdos. Modo inquit reu
tere securus, non te confundet am
plius. Et fecit sic. Intrante eo domū,
quidam ex circūsedentib̄ demoni dixe
runt. Ecce amicus tuus ~~tuus~~ itm̄
uenit. Quib̄ ille respondit. Quis ē.
Ille inquiunt, cui paulo an̄ tam
turpia peccata inꝓperasti. Respon
dit demon. Ego nichil illi inꝓperaui,
neq; aliquid de eo noui mali. Et es
timati sunt demonem mentitū

fuisse hij qui hominis ignorauit
confessionem. Sicq: peruurtutem con
fessionis. ille euasit notam maxime
confusionis. In eadem domo matro
na quedam cum ceteris sedebat filia
uuenculam sicut mos e matri sub
pallio tenens. Que cum demonem
nescio inquo prouocasset clamauit
ille. Putas filiam tuam sub tuo ma
tello sedentem uirginem ee. Se t
male eam custodisti. Dicente muliere
mentiris. respondit ille. Nequaqm
mentior. Si non credis. interroga pe
tronillam. illa benedicet tibi uerita
tem. Erat enim eadem petronilla
mulier quedam. stupri puelle gscia.
his uerbis auditis mater filiam
a se repulit cum indignatione di
cens. Recede a me immunda. nunqm
aliquid tibi bonu continget ex parte
mea. Illa bene sibi conscia. simula
tis lacrimis egressa est eulans.
demonem mentitum fuisse affir
mans. Inspiratag: adeo ad uicinum
cuiusdam sacerdotem. commissu
peccatum confessa est. quia nqo
de cetero carnem suam illicite co
inquinaret promisit. Tunc a sacer
dote suasa. et quid dicere deberet
diligenter edocta. reuersa est ad
matrem. que nondum recesserat alo
co. Dixitq: Ui. Vere mater multu
peccastis sine causa tam grauiter
me confundendo. et tam immisericor
repellendo. Preter uerba demonis
huius qui totus mendax est. et
pater eius. Cepitq: lacrimari. Como
ta mater tam ex uerbis qm ex lacrimis
filie dixit ad demonem. Dic inique.
Vt quid tale crimen imposuisti filie
mee. Respondit ille. Quid enim ma
li locutus sum de filia tua. Bona e
et munda. nichil de ea mali nou ut
dixi. Sicq: puella sicut uir supdictus
pbificium confessionis liberata a
suspitione fornicationis. ad matris
gram reducta est. Nouitius. Quid e
quod diabolus puelle stuprum ante
confessionem nouit. et petronillam
stupri consciam nominauit. uirum uero stupri auctorem non exps
sit. Monach. Satis puto de peccto illu
egisse penitentiam. per quam diabo
lo culpe subtraxerat noticiam. Nouit.
Placet quod dicis. Sz recordor ad huc
supradicte uirginis de puella. et no
desino mirari. quod demon cum spe
sit copulam carnalem contra suam
naturam concupiscat et requirat. Mo
Non mirum qd demones feminas
prouocantur. sz quod illis commiscent
mirabile e ualde. Nouitius. Quem
mihi hj umqm contigisse. Monach. Ut me
mini et legi. et ut femine caute red
dantur. que forte hj que dicturus
sum legent ul audient. diuersaque
nris contigerunt tpribus ex repli
cabo. Que ut maioe habeat firmitate.
p'mum qd in miraculis sci bernar
di legitur butter pinittam. vii.
Mulier quedam in regione mam
neti a quodam petulante demone

sex annis habito cuius consensu in
credibili libidine uexata ē. apparuit
ei in spē uelde pulchri multis. et sepe
abutebatur ea inuisibili. marito eius
in eodem lecto cubante. lasciuus il
le spūs. Que anno septimo timore co
rripta uenuente in pdictam ciuitatē
scō bernardo clarenall' abbe. misera
mulier ad pedes eius corruit. passio
nem horribilem. et ludificationē dia
bolicam cum multis lacrimis con
fessa. succurri s flagitauit. a quo cō
solata. et quid facere deberet edoc
ta. post confessionem diabolus ad u
lam accedere non potuit. sz tamen
uerbis eam terruit. et qua post abbis di
cessum ad eius subplicia reuertereturus
a certisime minabatur. Ita ut q fuit
amator crudelissimus fuerit perse
cutor. sz cum scō indicasset. et pri
ma die dominica. cum duobus epis
accensis candel' eum omnium fide
lium qui erant in ecclia subscriptio
ne anathematizauit fornicatorem
spm. auctoritate xpi. tam ad illā
quā ad omnes mulieres. et denuo ps
uitiducens accessum. Extinctis u
illis sacramentalibus luminaribus.
tota uirtus demonis extincta est.
et mulier post generalem confes
sionem peccōr suōr omnium cans
plene liberata ē. Hec nostris tem
poribus contigerunt. Nouimus. Stu
penda sunt ista. Monachus. Audi ad
huc alia exempla his pene similia.

Ma. multo tamen recentiora. Nu.
Hunc in parrochia sci remigij
ante paucos annos sacerdos qu
dam fuit arnoldus nomine. filiā
habens speciosam. Quam nimis dili
gens. qua pulchra erat. ppter iu
uenes et maxime canonicos bim
nenses. et custodiam tantam ad
hibuit. ut quotiens de domo exiuit
in solario domus illam claudet.
die quadam apparens ei diabolus
in spē uiri. cepit amicum ei in
amorem suum intus suggestione
latenti. fons locutione blandiens
inclinare. Quid plura. persuasa
misera et corrupta. sepius postea
demoni ad suam perniciem conse
sit. Una dierum sacerdos solariū
ascendens. filiam gementem flen
temq; inuenit. a qua cām doloris
uix extorquere potuit. Confessa ē
patri quod deluisa esset a demone
et oppressa. ioq; se merito dolere.
Que etiam ita de— mentata est
et a sensu alienata. tum et dolore
tum et diabolica operatione. ut
uiuiculos quos de sinu colligebat.
in os mitteret et masticaret. Tristis
effectus pater misit illam trans
flumen renum. et spans eam et
mutatione aeris aliquid posse
meliorari. et obstuminus interpos
tionem ab incubo demone liberari. transmissa puella. apparuit
demon sacerdoti. aptis ei uocibus

dicens. O vale sacerdos. quare abstulisti in uxorem meam. O vale tuo hoc fecisti. Et mox transit cum impetore. tam valde ut sanguinem nomens. tercia die moreretur. Huius rei testis est abbas nostr. testis etiam gerardus. monachus nr. aliqn. bunnensis scolasticus. quibus res bene innotuit. VIIII. ·:o:· ·:o:·

Ex ulla briseke que uicina est castro trineke sicut in narrauit arnoldus monachus nr. qui tunc temporis rem gestam intellexit. ante hos annos duodecim mulier qdam fuit. quam demon quidam eo quo pdictum e in corrupit. sed et ea die quadam in taberna. cordis cepit defectum sentire. timeq; adee mortem. uocari s celerius petiuit sacerdotem. Cui cum demonis ludificationem. et horrendam illam qua septem annis laborauerat commutationem dixisset. lingua deficiente in ipa confessione spm efflauit. Que cum incredibili libidine alibionis auctore uixerit. numqm alicui dre uoluit. l' potius ausa non fuit. ul' quod credibilius est. in illius amore delectabatur. Nonnulli. Si demones talia cum eis pmissum fuit facere possunt. valde cauendum est feminis ne eis occasionem pbeant ul' aliq consensum posse tribuant. Monach. Non solu in his cauendum est mulieribus et uiris. quia sicut demones pformas uirorum ut dictum est feminas ludificant et corrumpunt. ita pspes feminas uiros seducunt et decipiunt. lege uitas patrum. et inuenies ibi quosdam uiros pfectos per fantasmata mulierum delusos. confractos. et detectos. Dicam tibi et aliq exempla. quibus cognosces uiros a demonibus in spe mulierum ludificatos. ·:x:· ·:o:· ·:o:· ·:o:·

Primo scolasticus quidam fuit iohes nomine. uir quidem satis litteratus. sed leuis et lubricus. Iste sicut de eo ducebatur. et sicut ab abbe eiusdem monasterij audiui. femina quedam promiserat quod tali nocte ad eum ueniret. Nocte condicta. illa quidem non uenit. sed mens spe ei similiq; uoce diabolus deceptus lectum ascendit. Quem putans feminam bn s notam esse. cognouit eum. Mane surgens cum demonem quam feminam se putauit. egre di conqueretur. respondit ille. Cum quo putas te hac nocte iacuisse. simq; ille diceret cum tali femina. respondit demon. nequaqm. sed cum diabolo. ab quod uerbum iohes sicut mirabilis fuit. ita mirabile uerbum qd dicere uerecundor respondit. diabolum irridens et de opere nil curans. ·:x:· ·:o:·

In ciuitate suisatia cuius quidam erat henricus nomine. cognomento gemma. huius officij fuit unum

in tabernis uendere. Habebat autem
tabernam aliquantulum a domo sua
remotam. Qui cū nocte q̄dam secūn cō
suetudinem tarde de taberna redies
et pecuniam de uino collectam secū
portans. domum festinaret. uidit
q̄dam spem muliebrem in alba
uestē q̄ linea stantem in loco q̄dam
u ciues solent placidare. Nichil mali
de ea suspicans. cum ad locum ue
nisset. illa puestem hominem tractā
et ait. O amice. dum te hic exspectau.
amare me debes. Ille uestem de ma
nu eius exuentem ac dicentem. sine
me ire luxurie tue non consentiam.
sed uadam ad uxorem meā. illa fo
rtiter institit. ad commixtionem eum
mutans. Que cum ubis ñ pficeret.
inter brachia sua - uirum tollens.
et multum compmens. in aera leua
uit. atq: ultra monasterium sī pa
tri eli quod satis altum est illum
transferens. in pasculo deposuit.
Qui dimissus. extra mentem fes.
cum post horam resuptis uiribus
respirasset surrexit. et ad domum
suam dextro uicinam manibus
pedibusq: reptando cum labore
ueniens. ad ostium pulsauit. Sur
gente familia ut lumen accendet.
clamauit ille. Solute lumen acce
dere. non enim in expedit illud ui
dere. Et reclinauerunt eum in lectu
lo suo. qr debil erat ualde. tam in
sensu quam in corpore. Tribz noctibz
continue in tempesta nocte idem
nocte

demonium pulsauit ad ostium. he
rico clamitante. scio quia pter me
uenit. scio quia pter me pulsat. Pos
tea supuixit annum debilis et infa
tuatus. Hec in tetulit monachus nr
theodicus susatiensis dicens celebre ce
ualde in eadem ciuitate. cui fr ad
huc uiuit. in ecclia sci patrocli cano
nicus. Nouitius. Si demones hominibz
in assumptis corporibz commiscent.
sicut diuersis iam exemplis osten
sum est. miror si de feminis possint
generare. ut siue de uiris concipere.
et parere. Monachus. De hac questione
soluenda nichil noui scio. si quod
in antiquis hystoriis legi. hi replico.

Qvm gens gothorū de asia. XIII. nō.
migraret in europam. sicut in
eius gestis legitur. hrecq: mulieres
deformes in suo comitatu. ceteri u
las. timens ne liberos nimis defor
mes gingnerent. sicq: nobilitate
gothorū deformarent. Et de castris
extrusere. et erraterent in nemore. - accel
serunt ad illas incubi demones. ge
nueruntq: ex eis filios et filias. Ex
quibus processit fortissima gens
hunorum. Legitur etiam merlinus
ypia brittannor ex incubo demone
et sōmonali femina gnatus. Na
et reges qui usq: hodie regnat in
eade brittannia que nunc anglia
dicitur. de matre fantastica descē
disse referuntur. Merlinus uero
homo rational. tyranus fuit. multa
futura pdixit que cotidie implent.

Nouitius Si homines ex utriusq; parentis semine concipiuntur tm et nascuntur. q̃m dicendi sunt homines. qui partim ex homine. partim ex demone carnis sue ꝯtitur originem. Numquid resurget in iudicio. quod n̄ est de uitate humane natuie. Monachus Dicam tibi quod audiui a quodam litterato uiro de hac questione: Aer enim. elementum humanum quod cõtra naturam fundtur demones colligunt. et ex eos corpa mq̃ tangi uidiq: ab hominibus possunt. assumunt. de masculino ũ masculina. et de femino femina. Sicq: dicunt magi in his q̃ de eis nascuntur ueritatem ẽ humane natuie. cosq: in iudicio uiue homines resurge. hoc de his sufficiant. Nunc festinamus ad confessionem. de qua occasione interrogationis tue aliquantulũ digressum ẽ exempli causa. XIII.

Binne. ciuitate diocesis coloniensis sacerdos quidam fuit nomine petrus. cuiusdẽ ecclie uicarius. Iste nescio quo di iudicio. in camere sue ostio se suspendit. Cuius concubina aleidis nomine. tam horrenda eius morte territa sclm deseruit. et in cenobio quodam sãmonialium quod lanewade di. religionis habitũ suscepit. Die quadam. cum stãs in dormitorio de fenestra prospiceret. contemplata est iuuenem. immo iuuene demonem stantem iuxta puteum. muro dormitorij cõtiguum. qui ea uidente unum pedem sup. lignum quo ambiebatur puteus posuit. et alto se q̃ uoluitando ad ipãm infenestram deposuit. Quam cum extensa manu per caput rapere conaretur. territa retrorsum cecidit. et clamauit. pene exanimis frã. Audito eius clamore. accurrere sorores. in lectum suum illam reclinantes. Recedentibus illis cum paululum respuassẽt. solaq: iaceret. demonstrum affuit. et ub quibusda a matonis eam sollicitare cepit. Cui cum contradiceret. intelligens spm eum ẽ malignum. respondit ille. Bona aleidis noli sic dicere. consentiens ei ego te habere faciam uirum honestum probum. nobilem. diuitemq;. Quare fame te crucias in hoc paupe loco. et uigiliis aliisq: multis incommodis ante tempus te interficiendo. Reuertere ad sclm. i uite delicias q̃s ds homim creauit. nichil tibi me duce deesse potit. Tunc illa. Volco quod tam diu te secuta sum. recede. q̃ non acquiescam tibi. Post hec iba demon nasum mugens. contra eã ipã immundiciam ad parietem lecti tam fortiter proiecit. et ut pars aliqua resiliens uestimento eius adhereret. sicq: disparuit. Cumq: e mutatio ipa sicut pie ingerrima. et tam feroms in to lenam non

posset. Deinde cum spc ille nequissimus
die noctuq; eet. ei infestissimus. et
suaserunt quedam ex sororibus ut
aquam benedictam semp paratam
haberet qua uenientem aspgeret.
alie uero. ut eundem si aquam non
timeret thurificaret. Omnia quidē
hec temptauit. sz modicum ei pfuit.
Nam quotiens contra se signum
crucis fcm uidit. aspsionem etiam
siue thurificationem. ad modicū
quidē cessit. sz mox rediit. Tunc u
na ceteris sororibus etate maturior
atq; prudentior. suasit ei. quatinus
demonem ppius accedere sineret. et
tunc alta uoce salutationem ange
licam in eius faciem iacularet. Qd
cum fecisset. diabolus ac si sagitta
eet percussus ul turbine impulsus
aufugit. nec umqm ppius ei ex illa
hora accedere psumpsit. Nouitius
Hactenus nomirabor qd diabolus
angelicam salutationem dre ul inci
pere potuit. sicut te dixisse recolo su
pius capitulo. vi. Monachus huius lo
ci ibidem recordatus sum. Scimonial
uero tali iaculo munita. demonē
ab illa hora uidit sine terrore. et
audiuit sine timore. Dic quadam
de his loquens cum uiro quodam
religioso. suasit ei ille dicens. Fac
priori tuo confessionem gnalem.
pure plene ac deuote. inquantum
occurrunt memorie. et liberaberis
omno a demonis huius infestatione.
Cui cum consilium tale placuisset.
mox accedens ad priorem rogauit
sibi prefigi locum et horam audiende
confessionis. Mane dictis matutinis
illa se preparans festinauit ad lo
cum pfixum capellam scil monas
terio adherentem. ubi prior expecta
bat. Et ecce demon occurrens in uia
festinanti. dixit. Aleidis. quo uadis.
quo pperas. Et illa. Vado confundere
me et te. Tunc demon. O. aleidis. noli.
noli. reuertere. reuertere. Respondit
illa. Sepius ofudisti me. ego modo
confundam te. Non reuertar. Qm
cum non posset blanditijs siue mi
nis retrahere. sequebatur eam usq;
ad locum confessionis. sicut milius
in aere. sup ipam uolitans. Que mox
ut genua coram priore flectens ad
confessionem os aperuit. ille cla
mans et eiulans euanuit. nec unqa
ab illa hora ab ea uisus ul auditus
e. Ecce hic habes manifestum ex
emplum. quante uirtutis sit pu
ra confessio. Hec michi relata sunt
a domino hermanno abbe loci
sce marie. Cum talia fama diuul
gante cognouisset de pfata femi
na si cum eet bonne canonicus.
optime nota. ad locum pseipm
accessit. et eo ordine quo dicta sunt
ab illius ore cuncta audiuit. No
uitius Si confessio tanti ponderis
non eet. ne quaqm demones tam
grauiter turbaret. Monachus Occur
rit aliud exemplum. in quo satis
agnosces qm grauissime exacerbet.

cum pecca nostra confitemur. Ego q
dicturus sum p conuersione mea
fa sunt. i a domno karolo in relata.
aliquando pore nro. tunc abbe ula
rense. si nomen persone sui loci sa
tis doleo me non retinuisse. Aut cuiusdam
Erat quidam sacerdos et ad XIIII.
huc est ad modum religiosus et
obiite meritum multis dilectus.
in partibus nris parrochiam re
gens. Inuidens gre eius multeari
fex diabolus. nolebat eum apertis
temptationibus molestare. sp ans
illum sub specie boni ad suum co
silium efficaci inclinare. In angli
cus se transfigurans ministre tlie
tenebrarum. ostendit se sacerdoti
et ait. Amice dei. missus sum ad
te. nuntiare que ventura sunt
tibi. prepara te. qia hoc anno mo
riens. Sacerdos uero nullam hns
de angelo malo suspitionem. si ita
credens ce futurum ut predixerat
cepit se diligenter qi ad mortem
preparare. 2 conscientiam p con
fessionem mundare. 2 corpus re
uuijs. uigiliis. assiduisq; orationib.
castigare. annonam suam cum
suppellectili egentibus erogare.
Cumq; multi ab eo quererent
cur tam indiscrete sua distribue
ret. uni tamen illorum sub typo co
fessionis causam aperuit. dicens.
angelus domini reuelauit mi qo hi
anno moriturus sum. Ille u cui
hoc minime celare posset. alteri
cuidam s familiari dixe. sicq per
eum ad noticiam totius parro
chie peruenit. anno expleto sacer
dos ii est mortuus. i inuentus e
falsus ypha diabolus. Et quia e
lectis omnia cooperantur in bonu.
et in eo in quo uir ses uidebatur
a diabolo deceptus. e promotus.
Timis enim de tam dolosa circu
uentione erubescens. propter homes
ad quos uerbum puenerat. nec
hns iin uuet. secm cum parrochia
deseruit. et in quadam domo ce
dinis nostri. cuius nomen excidit
se contitit. Facto eo nouitio. tenu
diabolus affuit. i huiusmodi iib p
dictum dolum palliauit. Ne timeas
inquit homo dei. quod mortuus
non es. ut predixi. quia ds sua p
uidentia uitam tuam distulit ad
multorum edificationem. Missus
sum ab illo ut tibi assistam. instru
am et custodiam. I credidit ei ille.
Circa quem diabolus frequenter
uersabatur et semp sicut pea no
tauit. ad ea que ad omodum sui ei
hortabatur. Cum eum fertior qm
impellet amplius orare. uigilare.
sue manibus laborare. arguit ei
ille dicens. Discretio mater uirtu
tum e. Tu ad huc potis uiue.
et ido debes pce. ut possis deo di
u seruire. Quando lapidem leuare
uolebat maiorem. tm dicebat. Ti
mis magis est. leua istum. Cum
fes ert monachus. aut ulli. Roga pore

ut concedat tibi ire ad singulares la
bores, quatinus liberius uti possis meo
colloquio et ego tuo. Et licenciauit
ei prior ut causam cognouit. Nocte qua
dam uolens diabolus dolum diu per
tractatum perducere ad effectum, in tem
pesta nocte ad lectum monachi acces
sit excitans eum et dicens. Surge do
minus uult remunerare labores
tuos magnos. Vade ad cameram pri
uatam. et in tali trabe dona tua sus
pendas te, ut sic matrem recipiat te.
Audito hoc uerbo monachus expauit,
et contra diabolum crebrius spuens
clamauit. Recede inique a me recede,
modo noui quis sis. Et signans se
fugauit illum. Vides quanta sit circa
nos clementia diuina. Bene permisit
ut seruum suum diabolus in bono licet
insidiose subtiliori propositione exerci
taret, noluit tamen ut grossam assump
tionem subinferret. ne simplex de
ceptus conclusionem eterne mortis
incurreret. Statim surgens ad lectum
prioris accessit et dormientem excita
uit, signum ei faciens confessionis.
Illo innuente ut expectaret usque ma
ne, cum non acquiesceret surrexit atque
cum eo capitulum intrauit. Mox se mo
nachus prosternens ad pedes prio
ris confessus est qualiter a diabolo
sub angeli specie sit multo tempore deceptus,
et per consilium suspendii a se depre
hensus. Confessus est et alia peccata
sua. Cui cum prior aliquam penitentiam in
iunxisset et ut de cetero cautior foret

monuisset, ad lectum suum rediit. Mo
nachus uero ob necessitatem nature priua
tam ascendens dum in una sedium se
deret, demonem per confessionem exa
cerbatum cum arcu extento sagittaque
imposita contra se uidit stantem, et
clara uoce dicentem. Malo tuo con
fudisti me, ecce nunc occidam te. Cui
cum ille responderet uade maledicte
iam non timeo te ad signum crucis
euanuit, sicque per uirtutem confes
sionis liberatus amplius demonem
non uidit. Nouitius Quid est quod huic
sacerdoti diabolus nocere non po
tuit, et arnoldum uero plebanum
sancti remigii de quo supra dictum est tam
crudeliter occidit. Monachus Sicut
dicit psalmista. custodit dominus omnes
diligentes se, et omnes peccatores
disperdet. Vnde et eiusdem plebani filiam
corrupit, uirgini uero de niuella no
cere non potuit. Non sine causa diabolus
tantam potestatem accepit in utrumque
patrem scilicet et filiam. Nouitius Si
demones tantum turbantur cum pec
cata nostra confitemur, et puto eos
plurimum exhilarari cum eadem per
silentium tegimus. Monachus. Hoc cer
tissimum est. Hoc plenius agnosces
in distinctione septima xx capitulo
ubi gratia beate dei genitricis quibusdam
ad confitendum lingua reserata est.
Ipsi enim gloriose uirgini eadem
distinctio assignabitur. Nouitius
Ex hiis que dicta sunt satis intel
ligo confessionem anime esse medi

cinam. nunc nosse uellem si ad sa
lutis per eam corpus recipiat. Monac
Utrusq; hominis medicina est. Nam
sicut animam peccatoris liberat a pe
na gehennali. sic n̄ nūquam liberat a pena
temporali. Nouitius. Videtur m̄ utile
nimis de his exempla audire. quia
multi sunt si scirent fructum corpo
ralem ēē in confessione. paratiores
eēnt in illius executione. Monachus.
Nūquid non memores. qualia uel qn̄
ta domn̄ Walterus abbas uilariē
sis nobis dixerit de confessione. ue
niens de sollempni curia franken
fort. in qua filius friderici regis ro
manorum electus ē in regem. Nouitius.
Bene quidem recordor. s; quia
mens hominis labilis est memo
rie. placet semel audita. maxime
que saluti sunt. necessaria sepi audire.
Monachus. Cum eēm inquit franken
fort. et loquerer cum magistro cun
rado decano spirense. inter cetera.
dixi illi. Quidam noui de confessiōe.
que uos predicatores scire debetis.
predicabat enim crucem. et roga
uit me illa replicare. Quarum tenor
talis est. X V. V. O.

Apud ciuitatem attrabatensem. an̄
annos paucos iuuenis quidā
clericus exstitit. de eadem ciuitate
natus. delicatius ibidem ab infā
tia educatus. et inter honestos cle
ricos conuersatus. Qui cū nō hrēt
aliquod stipendium ecclesiasticum
et mater eius cepisset egere. puduit
eum manere cum illa. Inflatusq;
spū diabolico. ad domum cuiusdam
diuitis argentarij uenit cum dolo.
Cui et dixit. Mercator quidam diues
uenit in domum meam. uolens cō
parare cifos argenteos. calices etiā
et alia q̄dam uascula siue ornamēta
de auro siue argento fabrefacta. Si
quid de tali opere uendere uolue
ris. in saccello pone. et tali hora so
lus quia secretum uult ēē. uenias
ad domum meam. Argentarius de
clico bene s̄ noto nullam hn̄s sus
picionem ut uisserat fecit. tn̄ quo
iturus eēt familie sue notificauit.
Quem cum clericus solum uenien
tem aspiceret. p̄ ostium se abscondit.
intrantisq; cerebrum securi diui
sit. et occidit. Deinde cum sorore
uirgine hominem menbratim
diuidentes. in cloacam proiecerūt.
Familia uero aurificis. cum redire
tardaret. ad domum clerici uenit.
ubi nam dn̄s suus eēt inquisiuit.
clico cum sorore respondentibus.
non uenit huc. Quorum uerba sus
pecta habentes. et oclis circumspi
cientes. uestigia fusi sanguinis
repererunt. Quib̄ crimen mox
homicidij imponentes. a scitis iu
dicibus cum iam negare n̄ pos
sent. tn̄ profusi cruoris ostensiōe.
tum pro thesauri reptione. sentē
tia data ē ut ambo mitterentur
in ignem. Simil casus colonie
contigit cuidam monetario tem

ponbus meis. Quid plura? Cum duce
rentur ad penam, dicebat puella ger
mano. Fr. pp te in duco ad mortem,
neq; ob aliam cam. cooperata sum t
in h homicidio. i ut crimen tuum
celarem. Am quia euadere non pos
sumus mortem imminentem, con
silium meum e ut de commisso fac
amus confessionem, ut saltem pe
nam euadamus. Ad hec uerba dicus
indignatus, quia desperatus, respo
dit. Non faciam. Quid enim in pro
desse posset consilio tam tarda?
Illo indurato, puella petiuit sacer
dotem, cui cum multa contrito e
confessa est crimen. Deinde ambo
ligati sunt insuper uno igne co
pioso circumposito. O ita iustus
confessionis, nisi clementia salua
toris. Clericum desperatum flamma
deuorauit, puellam uero ignis
non tetigit, neq; contristauit, n
ad molestie minimum. Sancta trinitas
sicut legitur de tribus pueris con
bussit et ita ut libere deambu
lare posset, nec aliter sensit fla
mam ardorem, qm uentum tors
flantem. Iuso tanto miraculo iu
dices, puellam innocentem esti
mantes, iusserunt ut cremet, sicq;
p confessionem incendij illi cua
ser ardorem. Moritur. Quid iudi
cas de clico? Monachus. Hoc quod in
superiori distinctione capitulo sexto
de se iudicauit Hildebrandus, de
speratus latro. Eternaliter ingt

† etna.

damnatus sum, eternisq; incendis
pp desperationem maxime deputat
si egissem penitentiam offerendo cul
pam per penam temporalem euasis
sem eternam. Retulit nobis idem
abbas, aliud miraculum, in quo ad
huc amplius manifestata est iustus
confessionis in hunc modum. Vi
Cameracho ciuitate epali infra h
quinquennium plures heretici con
prehensi sunt, qui omnes timore
mortis suam pfidiam negauerunt.
Iussus est ab epo clicus, qui negan
tes p candens ferrum examinaret,
aduersus hereticos ce sententiaret.
Examinati sunt omnes, et combusti
sunt omnes. Qui cum traherentur
ad penam, unus ex eis uir nobi
lis sanguine reseruatur a clico ad
uitam, si forte illum qqmodo redu
cere posset ad penitentiam. Cui sic
dixit, homo nobilis es, misereor tui,
et compatior animae tuae, rogo et
moneo ut ad huc de tanta pfidia
resipiscas, de errore ad ueritatem
redeas, ne per mortem temporale
mortem incurras eternam. Ad hec
ille respondit. Expuncto dicta me
errasse, si sera penitentia in pdesse
posset, non renuerem confiteri.
Cui cum ille diet, pniam uera
nunqm e seram, uocauit sacerdo
tem. Confessus est homo suum er
rorem, et toto corde do pnitens,
si uita concederetur, satisfactione.
Et autem pius dominus uim

ostenderet confessionis. mox ut peni
tens cepit peccata sua confiteri. cepit et
ipsa conbustura in manu confitentis pau
latim minui. Et in tantum eo aspiciente de
creuit. inquantum confessio profecit.
Medietate confessionis peracta. media
pars plage est sanata. Ut autem confes
sionem totam compleuit. et uirtus
ipsa confessionis omnem conbusturam
tam in dolore quam in colore deleuit.
et manus pristinam sanitatem recepit.
Vocatus est uir a iudice ad ignem.
Ad quem dicitur. Quare eum uocatis.
Ut ardeat inquit. eo quod in exami
natione conbustus sit. Tunc clericus
ostendens manum eius sanissimam
liberauit eum a penis. ceteris igne
consumptis. Hec cum audisset magister
cunradus. respondit abbati. Et ego di
cam uobis simile. quod ante pau
cos annos apud argentinam recor
dor contigisse. XVII.

Decem heretici in eadem ciuitate
scilicet argentina. que et strazburg.
comprehensi sunt. Qui cum nega
rent. per iudicium candentis ferri
conuicti. sententia incendii sunt dam
nati. Die statuto cum ducerentur
ad ignem. quidam ex comitantibus u
ni illorum dicebat. Miser. dampnatus
es. age uel nunc penitentiam. pec
cata tua confitendo. ne post incen
dia corporis que momentanea sunt.
animam tuam ignis gehennalis
eternaliter conburat. Cui cum ille
diceret. considero quidem me errasse

sed timeo penitentiam tante necessita
tis minus acceptam esse deo. respondit.
Ex corde tantum confitentes misericors est dominus. et
penitentem suscipiet. Mira res. Mox enim
ut homo confessus est perfidiam. ma
nus eius plenam recepit sanitatem.
Tardante eo in confessione cum a iudi
ce uocaretur ad penam. confessor eius
iudici respondit. Non iustum est. ut homo
innocens dampnetur iniuste. In cuius
manu dum nullum uestigium con
bustionis reperiretur. dimissus est. Ha
bebat idem homo uxorem non longe
a ciuitate manentem horum que dicta
sunt prorsus ignaram. Ad quam cum ue
nisset gaudens. dixisset que benedictus
dominus qui me liberauit hodie ab interi
tu corporis et anime. causam ei ex
ponens. respondit illa. Quid fecisti
o miserrime. quid egisti. Ut quid propter
momentaneum dolorem recessisti a fide
tua sana. et sancta. Magis debueras si
fieri posset centies corpus tuum incen
diis subicere. quam a tam probata fi
de semel recedere. Sed quem non sedu
cat uox serpentina. Immemor ille be
nefitii diuinitus sibi collati. immemor
tam euidentis miraculi. consilio
uxoris acquieuit. et errorem pristinum
resumpsit. Deus uero non immemor
uindicte. pro tanta ingratitudine. ma
num plagauit utrique. Renouatum
est incendium in manu heretici. et quia
coniunx auctrix extitit resumpti er
roris. consors facta est. rediuiui dolo
ris. Tam uehemens erat incendium.

ut ossa manuum penetraret. et cum uti
non auderent dæmonibus multa quo
uis erroris dolens. fugerunt in nem
memum. illic ut lupi ululantes. Quo
uerbis immorer. Porro sunt in cauita
tem reducti sunt. simulq; in ignem ñ
dum plene extinctum missi. et in cine
rem redacti. Nouerus Iuste actum est
cum istis. Confessione pura pugnã
tes meruerunt victoriam. damnandi
indulgentiam. · X V III · :O: V OO ·

Tempore illo quo henricus imperator
pater friderici qui nunc regnat
nouissime intrauit lombardiam. ac
cusatus est apud eum ab eisdem lõgo
bardis. castellanus quidam de rapinis
aliisq; insolentiis multis. a quibus
etiam adductus est pugil quidam
fortissimus gigantée altitudinis. qui eũ
in monomachia impetiret. Nolens eis im
perator negare iusticiam. militem ad
ee preceptit. Quem cũ gigas ille ad du
ellum secũm iuxta castle citaret. fratre eiõ
militis ad pedes imperatoris se pro
straunt. et ut s pro germano tuen
rime dilecto. pugnare liceret mul
tis lacrimis obtinuit. Qui cum se
preparasset diligentissime p contrito
nem. confessionem. et orationem.
omem suam spem in xpo posuit.
cuius signaculũ tam iuuenis quam
in clypeo atq; manu pugnatis pro
munimento circumtulit. Erat enim iu
gracilis nec multum fortis. cui cum
occurrisset pugil aspectu horribil. al
tri se illi exhibens goliath. ictum ta
nalide in clypeo eius dedit. ut tonitru
um putares. Miles ii ictum ictu co
mmians. an qm manum retulit. cũ
tanto nisu illam percussit. ut bacu
lum lapsum leuare ñ posset. Iem
de crebris ictibus mactans pugile.
p confessionis uirtutem uicit in
superabilem. Qui sicut in retulit
henricus monachi ni qui presens
fuit. sicut bos mugiens. in hi uerba
prupit. Ve in miseri. quoñ tam t
pter confusus sum. ab hoc homun
cio. Sicq; p fris humilem confessio
nem. homo morte dignus euasit
mortem. adeptus est victoriam. Qd
a damnandis confessio tribuat
ueniam. pro eo est exemplum. XIX.

Circa illa tpa qm postrus fuit ad
litteras. fuit quidam in cappo re
ndatur. an portam maris colonie.
Quem sacerdos quida satis lauda
bilis uite nomine custachi. eide
porte capellam regens inuisit.
confessionem audiuit. et pelemo
sinas suas uisitauit. Sicut in re
tulit idem sacerdos. sepe ei exhibita
mirebat caphum suum. in quo ipse
bibe consueuit. Viderunt hi homes
et mirabantur. Et cum honor a sa
cerdote tali fuit exhibitus delatus
fuisti ad iudices. hominem inno
centem putantes. dimiserunt illum.
Nouerus Quare ñ consecuntur
huiusmodi beneficia omnes rei p
confessionem. Monachi Non expe
dit. quia multis fieret occasio pec

candi. Vult ds aliqn hmodi miracla
fieri p confessionem exempli causa
ut quantum anime cui medicina
e ualeat p signa exteriora ostendat.
Bene uult ut reus p confessione
puniatur in presenti. ne eum in fu
turo puniat quia n punit bis in
idipm. De h tibi dicam manifestu
exemplum. a qdam ordinis nri ab
bate m relatum. XX. :o:

In ecclia leodicensi epc quida fuit
uir religiosus ac timens dm. Die
quadam cum sederet in capella sua
solus. tpr qdgesimali. et psalteriu
lectitando uenisset ad locum illu
psalmi. c iiij. scil. quis loquet po
tentias domini. auditas faciet oes
laudes ei. ingressus qdam ex offi
tio. orationem eius interrupit di
cens. Domine. quid iubetis ut fiat
de illo criminoso. Epc mia motus.
respondit illi. Pce paupi. pp sacru
temp quadragesime. Recedente iu
dice ut reum dimitteret. epc reflex
oculos. ad psalmum dimissum.
statimq occurrit uisicls. beati qui
custodiunt iudiciu. et faciunt
iusticiam in omi tempe. Qua uo
ce territus. ac si diuino responso
correptus eet. et instructus sicut
reuera fuit. iudicem reuocauit di
cens. Discute causam diligenter
hominis. et iuste iudica illum.
Sicq obuocem propheticam. reus
uita priuatus est. Forte iste con
tritus decessit. et si supuixisset
deterior fes mortem incurrisset
eternam. sicut sup legitur. de hen
rico strarburgense. p confessionem
sanato. et recidiuiuo. Nouitius Pla
cet quod dicis Monach. Confessio su
mum remedium est in pcls. etiam
in mari longe. XXI. :o:

Peregrini quidam sicut magister
iohes xantensis pplo recitauit
in suis stationibus crucem pdicas.
cum tempr quodam transfretaret
in succursum terre sce. orta est
ei in mari tempestas tam ualida.
ut nauis ipa opiretur fluctibus.
Fremebant uenti. et excitabantur
fluctus turbulenti. et nutabat
uiri fortissimi. spes omnis nauta
rum defecit. Videntes an oclos
mortem. ceperunt singli. unquisq
s uicino de peccatis suis facere co
fessionem. Et mito. Nam pp unius
hominis peccata dominus eande
excitauerat tempestatem. Erat eni
in nauiu illa homo quida miserrim
homo fetidissimus. cui peccata
fuere tam grauia. tam turpia.
tam horrenda. tam in quantitate
quam in qualitate. ut nec ipm
mare pondus illor posset portare.
Cum natura ei sit. eicere immun
dicias. quaslibet corpales. quom
equanimiter sustinet tantas in
mundicias spuales. id peccata
creatori suo contraria. Timens ho
ille pccor uite sue simt et anime.
et pp se omnes alios pclari con
siderans. surrexit. et ait. Audite
fres. audite. Si pp peccata tempes

tas hec orta est: ego occasio sum tanti peri
cli. Rogo ut audiatis confessionem meam.
Tacentibus omnibus. cepit uocem tali
da trin uenenum peccorum euomere:
ut autem humane etiam horrerent
audire. O ira clementia di. O ior ut
massam iniquitatis per confessionem
eiecit. mare furens siluit: et fa est
tranquillitas magna. ita ut omnes
miraremur. O uris mirandam succedit.
Statim ut nauis ad litus puenit:
audita pecca deus de memoris sin
gulorum deleuit. Bene p̄misit ut
qm̄ diu etiam in nauim conclusi con
fundereur in aspectu illorum: et ne
cecumtes forte eius pecca p̄palarent
ut improperarent induxit eis obli
uionem. Bene retinuerunt se in ma
ri fuisse piratatos: hominem ad
fuisse confessum: si quid dixisset pt̄s
ignorauerunt. Et hoc ipm̄ didicit ex
primento. Nouitius Valde letificant ista:
si mirum videtur quod ob unius ho
minis pecca. dominus tantam tur
bauit multitudinem. Monachus Legi
mus p̄ mobiam ione mare turba
tum. et nautas piratatos illoq: eiec
to. mor mare sterisse a feruore suo.
Nam sicut ob unius hominis pecm
aliqn dominus multitudinem tpl̄r
affligit: ita p̄ unius iusti mita fre
quenter multis pcit. De hoc plura
ma hntur exempla. Nouitius Scio
nichil fieri sine iusto di iudicio: sed
summe iudico ee demente. quod
homo sciens se ee in peccis mortalibus.
piclis se audet committere. Monachus
Quibus nota e medicina confessionis.
nec una die morari debent in peccis:
neq: differre confessionem. nisi necitas ex
cludat confessorem. Audi de h epi edam
uerbum bonum. uerbum sem: uerbu
memoria dignissimum. XXII. d.

Sicut didici a quodam abbe. nup in
Anglia epe quidam defunctus e. or
dinis pmonstrensis: uir bonus et mag
ne religionis. Hic cum ager mortemis
nec confessorem requireret: dixerunt ei
clerici sui. Domine debilis estis valde:
quare non facitis confessionem iram:
Respondit epe. Non faciam. Illis uer
bum exortationis repetentibus: adiec.
Putatis stolidi quod usq: ad hanc hora
distulerim confessionem meam: Vuerit
ei ira. Filius regis interesse solebat.
Quibus rursum respondit. Non alit
fiu coram rege: quam. rpe coram pila
to. Hec quidem dix et fecit epe ille ses
p exemplo: sciens scriptu. an morte
confitere. a mortuo qi nichil perit. Co
fiteberis uiuens. uiuens et sanus cofi
teberis. et laudabis dm: et glorificabis
in miserationib illi. Cotidie solitus fu
it mundare conscam: nec deferre con
fessionem suam de die in diem. sicut
multi faciunt. Qui etia p morte in
tacis clarui. Nouitius Sicut colligo ex
uerbis epi huius: non est pfectorum
confessionem differre. Monachus Vita
tio ista confessionis admemoriam re

uocat casum quendam qui anno prete
rito apud nos contigit. XXIII. ⁰

Quidam ex senioribus nris quem no
lo nominare. habebat hanc consue
tudinem. sicut ceri multi. sqpus re
nouare confessionem. ita ut abbas
putaret quod general. eo quod apud
ricia usq: ad senectutem peccata sua
commemoraret. an mortem suam p
aliquod tempus debilis. subito defe
cit et obmutuit. Accurrimus omes.
mungentes cum oleo seo. Die ut
puto sequenti dominus abbas ue
nit. mcui aduentu di mea desp.a
ti linguam reseruit. et cepit confi
teri peccata quedam mortalia an
conuersionem commissa. q nuqm ei
fuerat confessus. Iterum uero abbas.
requisiuit si uq eade fuissent confessus
peccata. Alys inquit abbibus duri ca.
habuerat an ipm tres abbes. Et
sic retulit nobis abbas nr p hoc
dominus qui magnos eius labo
res respexit. os aperuit. ut cet con
fessio eius integra. Nouitius Quid si
alys abbibus de quibusdam peccis
mortalibus nouissimo confessis abbi.
similm aliqua ex ueodia subtiuerat.
Monach. Sicut dixi in primo capitlo
huius distinctionis. sicut confessio
ce debet nuda et debita. ita ce deby
integra. id; non p plures confessores
diuisa. Quid p dest ut ait beda. si
lucam. si tota ciuitas ~~ciuitas~~ cus
todiatur et unum foramen p qd
hostes intrent relinquatur. audi
quid dicat osee. p h a de semplene

confitentibus. Colligata est iniqui
tas effraim. absconditum peccm
eius. dolores parturientis uenient
ei. Spero enim alicui abbm integra
fecisse confessionem. qua uir erat
prudens. et multas in illo uidim
iuuentutes. Nouitius Si peccaret confi
tens cum confessore. posset ei fruc
tuose eadem confiteri peccata. Mo
nach. Talis confessio nulla est. quia
nulla ibi erubescentia. neq: aliq ibi
denudantur pecca. Dicam tibi pro
exemplo et ad solutionem tue inter
rogationis quendam miserabilem
casum qui an paucos annos con
tigit. quem dominus abbas est
censis omnib abbib in generali
capitulo loco sermonis recitauit.
monens ut singuli cum monachis
suis ad cautelam referrent. XXIIII.
Quodam inquit monasterio sa
cerdos quidam nup defunctus est.
cui — abbas suus ob meritum iuue
munerat quatinus frm suorum
confessiones audiret. Nom uero
dom sunc psone subiecuit. Erat ie ad
domo adolescens quidam qui ad
eum confitendi causa frequenter
uenit. cum quo dyabolo instigante
et humana fragilitate consentie
te. idem confessor semel cum pec
cauit. Statim ope pcto cepit do
lere et flere amarissime. dicebatq
iuuenu. Vale fremus. alys hoc
pecm confiti obuecundiam non
possumus. si consulo ut tu m con
fitaris et ego tibi. alterq: ab alto

suscipiat penitentiam. Quid plura? placuit iuuenem consilium. Confessi sunt peccata iuuenis et tam dura iuuenis ab altero suscepit penitentiam. qualem nec abbas siue aliquis ~~siue aliquis~~ confessorum illis iniunxisset. Paruo p̃ tpe sacerdos idem infirmatus est usq; ad mortem. et cum iam mortem ageret. et adeuntem festinaret. et timore gehenne peccata ut eumq; dur. personam u̅ peccati consortem n̅ expressit. Defuncto eo. abbas uehementer doluit quod scire non potuit cui quo peccasset. aut tn̅ intra se. ad confessionem tibi ueniet. quisq; est ille. Interim mortui clara die apparuit adolescentis cum cet sol. facie luminda et ueste tecta. Quem ut ille uid. mox agnouit. timuit et exhortuit. Cui mortuus. Sta ne timeas. quia pp te ueni. ut indicem tibi de statu meo. Confortatus iuuenis ibis ei. et ait. cum interrogaret un̅ ueniret. ul' qd quereret. respondit ille. Immanissimis penis sum pp illud tm̅ quod tecum commisi peccatum. ignea enim catena genitalia mea constringit. qua suspensus torqueor. Confessio illa qm̅ fecimus iuuenem nichil in profuit. quia nulla fuit. Et nisi interuenisset q̃q̃n peccata expressissem. eternaliter dampnatus fuissem. Cui cum iuuenis dixisset. est aliquid qd̃ nobis possit pdesse. respondit ille. Si tu pure et plene confessus fuis peccatum nrm. multum in pdit. Sin autem. eterna te pena suscepiet. Sicq; disparuit. Tertius iuuenis recenti infione. cum fac̃ uellet confessionem. nec posset pp abbis absentiam. interim distulit. Interedeunte uero temporis dilatione timore conceptus cep̃ trepescere. et uecordia etescere. intrinq; est etubescentia uictus. ut cum abbas uenisset nichil ei confiteretur. Abbas u̅ non immemor culpe s̃ confesse. cum ad confessionem non ueniret. que cotidie et peccauit. cogitauit diligentissime. q̃ inter male latentem. salubriter deprehendet. Precepitq; tot conuentui sacerdotibus. et ordinis inferioris. sanis infirmis. ut omnes nescio in qua sollempnitate ad manus altare communicarent. Visum est ei qd̃ te quaqm̅ audet accedere reus de culpa illa. Sedensq; contra altare. respexit ad ora singulorum. Adolescens uero hoc pp se fein̅ putans. et si se subtrahet notari timens. cum ceris accessit. Qui cum propinquasset altari. tantus eum horror inuasit tantus timor peculiar. ut et plumptuosius uetarit procedere. et oci compelleretur redire. Veniensq; ad abbem. fecit ei signum confessionis. Qui gaudens et exultans. dicebat intra se. Ecce cepimus bestiam. inuenimus predam. iste enim est. Et surgens. intrauit cum eo capitulum. Cuius iuuenis pedibus pstratus fecit de peccato confessionem. tetulit iusionem. suscepit penitentiam. Sicq; p. prude

tiam medici denudatum ac sanatū
est uulnus stolidi egroti. Hec nobis
retulit dominus gerardus abbas tūc te-
diens de capitulo generali. Nouitius
Magnum donum dī ē. quod sic mor-
tui uiuos hortantur ad confessionem.
Monachus Tantum bonum est confes
sio. ut etiam eo utantur spē mortu
orum. Sepius percepi mortuos uiuos
apparuisse in somnis. et ob que peccā
detinerentur in penis confessos fuis
se. et quibus beneficijs liberari p̄
sent uiacrer indicasse. Quod postea
uerarabus signis probatū ē. Simul
enim similia congaudent. quia cor
pus dormientis modicum distat a
mortuo. et dum homo exterior q̄es
cat. interior sepe efficatius uigilat.
Non sp̄ somnia sunt uana. si non
nūqm̄ reuelationes diuine. sicut ha
bes de ioseph patriarcha de daniele
de ioseph sponso marie. et de trib̄
magis. Vellem in aliquo demonstra
ri exemplo quod spē mortuorum spib̄
confirmantur uiuorum. Monachus.
Vicinus quidam in quadam domo
ordinis nri suscepitus est in nouitī
um. Hodie elapso tpr. idem nouitī
graniter infirmatus. ad extrema p̄
uenit. Nondum enim secūm consue
tudinem ordinis. confessionem ge
neralem fecerat abbi. qua absens
erat. Quem cum expectaret cum
desiderio magno et ille non uen
ret. confessus est prior quecūq; cō
miserat. Sicq; ante abbis aduentū
diem clausit extremum. Eadem nocte
cum abbas in q̄dam sua grāgia do
mmiret. et de obitu nouitij nichil p̄so
sceret. ante lectum abbis defuncti
spē se inclinauit. ut suam audire
dignaretur confessionem humiliter
supplicauit. Abbas iste ē dicitur ses
hugo abbas bone uallis. qui iam
incipit clarescere miraculis. Respon
dente eo nouitio. libenter te audiam.
dic omnia peccata tua confessus est
ei. eo ordine. ut in q̄ofessus fuāt pōn-
cū contritio tanta fuit. ut etiam
lacrime ex oculis nouitij se inclinā
tis et confitentis cadere — iudicēt
sup̄ pectus abbis. Confessione con
pleta. h; uerba protulit. Modo inquit
pater cum benedictione tua uado.
quia saluari non potui nisi fecissem
tibi confessionem meam. Ad qd̄ uer
bum abbas cuigilans. expiri uo
lens uitum uisio est uera. ut sic
sepe eueniat fantastica. cuculiam
citra pectus suum palpauit. qm̄
totam inuenit madidam. lacrima
rumq; stillicidijs respersam. Tunc
satis admirans cum domum
redisset. et prior sommū recitasset.
respondit ille. Vera fuit uisio. et
uerissima confessio. Nouitius Quid
est qd̄ nouitius dicit se n̄ posse li
berari sine tali confessione. cum
confessionem debitam n̄ excluserit
extremis s; necessitas. Si contrite
decessit. iam de saluandis erat. sin
aut. nul ei p̄ mortem confessio p̄

fuit quia amortuo qi ñ ſ ptr ꝯ Ionathas
christ uto quod ds tm uerb p actis
eius uoluit ostendere quantum ei
placeat debita confessio: id est illa q̃
fit ꝓ ꝑlato. Quod aut ait non po
tui saluari. sic dictum intelligo: id ꝗ tã
cto de purgatorio sic m̃ libari. De hu
modi collocutionib mortuorum cu
iuus satis audies in .xii. distinctio
ne. Hec te moueat quod spc homi
num electorum diri confessos fuisse
peccata sua p mortem: cum etiam
ofessione criminum suorum usi
fuisse maligni spc memorentur.
Nouerius Eorum confessionem audi
re delector. Ionach Quod dicturus
sum non legi sed audiui.
Sacerdos quidam cum tpr .xxxvi.
quadragesimali in ecclia sua sedet.
et s commissorum confessiones au
diret. et alis recedentibus atq; alis
accedentibus. interpectantes quid
stabat quantum ad apparentiam
corpore iuuenis et robustus: consue
di temp perspectans. Omnibus re
peditis ipe nouissimus accessit: co
ram sacdote genua flexit: et ad con
fessionem os aperuit. Qui tanta et
tam enormia confessus est crimina:
et tam multa homicidia. furta.
blasphemias. periuria. disordie sem
nata. et alia his similia. quorum
se auctorem memorie. sine suggestio
rem ee dicebat. ut sacerdos tam hor
rore qm tedio grauatus dicet ad il
lum. Si nulle esses amor. nimis
eet tam grauia et tam multa te
commisisse pecca. ad qd ubium il
le respondit. Amplius sum qm mul
le annorum. Tunc amplius retrit
sacerdos. ait. Quis g es. Respondit
ille. Demon ego sum: unus et his
qui cum lucifo ceciderunt. Peccata
mea et minima parte confessus t fui:
si uelles audire. residua que sunt
innumerabilia patus eem t cofiti.
Sciens sacerdos peccm diaboli fore
insanabile: dixit. Quid tibi commu
ne cum confessione odiabole. Respo
dit demon. Stabam et opposito tu
i. undiq; peccatores ad te accedere
et iustos redire. auscultans ualde
diligenter: quid illi dicerent. quidue
eis responsum fit. ate. et quod post
gna pecca. pmissa sit eis indul
gentia. uitaq; eterna. Ego u idee spe
rans consequi: nem t pecca mea
ofiti. Sacerdos u exemplo sci mar
tini diabolo fiducialiter respondit.
Si uoluis uti consilio meo. et age
penitentiam de peccatis tuis pu
re sicut hi quos hinc exire uidi
ti: similem indulgentiam conse
queris. Respondit demon. Si tole
rabilem in minoris satisfactio
nem: parebo t. Ego inquit sacer
dos ualde modicam. et minore
his qui an te confessi sunt. tibi
iniungam penitentiam. Vade
et ibuc uicibus in die iacta te i
terram: sicq; prostratus dicas.
Domine ds creator uis peccaui t.

ignosce mihi. hoc solum sit penitentia
tua. Cumque diabolus diceret. non pos
sum hoc facere. nimis est mihi grave. re
spondit sacerdos. Quare in tam
modico gravaris? Non possum igitur
me in tantum humiliare ei. Aliud
quodque iniunxeris libens suscipiam.
Tunc indignatus sacerdos. subiunxit.
O diabole. si tanta est cordis tui
superbia. ut non velis non possis te in tam
modico humiliare creatori tuo. re
cede a me. quia neque hic neque in fu
turo. misericordiam ab illo consequeris.
Ad quam vocem mox ille evanuit.
Novitius Mirum quod sic se superbus
ille spiritus humiliare potuit homini
et non creatori. Monachus Hoc est quod
david deo dicit. Superbia eorum id est de
monum qui te oderunt. ascendit
semper. Unde statim insequenti psalmo
subditur. Confitebimur tibi deus con
fitebimur. Et dicat. Nos homines
confitebimur tibi corde. confitebi
mur et ore. demones vero. impeni
tentes sunt. Novitius Cum peccator
habeat os. et linguam ad loquen
dum. sed sufficit ei si peccata sua
scripto confiteatur. Monachus xxvii.
Non videtur sufficere. quia ore con
fessio fit ad salutem. Qui si semel
peccata sua ore fuit confessus. peccata
scripto se amplius confundere po
terit. sicut penitentes. et sicut sanctus
augustinus fecisse legitur in libro
confessionum. Scolaris ille parisien
sis de quo supradictum est distinctione
secunda. capitulo decimo. quia propter
nimiam compunctionem loqui non
poterat. defectum illum scripto sup
plevit. Novitius Quid est ergo quod
in vita sancti iohannis elemon legitur
mulier quedam peccata sua scripsisse. et
sigillata eidem sancto tradidisse. et sine omni
confessione. quam sola prohibuit vere
cundia indulgentiam consecutam
fuisse. Monachus Simile aliquid legitur
de karolo imperatore in vita sancti egidii.
sed miracula non sunt in exemplum
trahenda. Hoc etiam scias. quod huius
modi scripture. autentice non sunt.
Novitius Iterum quero si confitens
confessori prodere debeat personam.
cum qua peccavit. Monachus Nequa
quam. quia penitentialis hoc prohibet.
Novitius Quare prohibet? Monachus
Propter diversa que inde evenire possent
mala. Talis forte esset confessor. qui
personam proditam et iam per peniten
tiam iustificatam despiceret. vel ali
quas propter illius inconstantiam
temptationes incurreret. xxviii.
Adolescens quidam infirmus cum cu
idam suo concanonico nondum sacer
doti. compellente necessitate confessus
fuisset. quod a quadam illectus sermoni
ali osculatus fuisset eam. interroga
tus est si rem habuisset cum illa. Respon
dente eo non. sed illa libenter indulge
satis me verbis invitans ad com
mixtionem. ipsam etiam personam
exprimens. et confessor eandem per
sonam ab illo tempore semper in corde

suo despexit nec potuit eam tm̃ diligere
et uenari ut ante. Sunt ibi adhuc
alia pcta. Talem posset confitens p
dere psonam ut uitare pm̃ et confes
sorem odium perpetuum nascitur.
Nouitius Verbi causa. Monachus Si dicat
confitens. domine ego peccaui cu
sorore filia uel gaudina uxa puto
uix posse fieri quin ille turbatur.
Nouitius De hoc in dicas exemplu.
Sacerdos quda. xxv. iiii. ⁊ .o. agon.
in susatia habuit concubina
qm̃ adolescens quidam concupis
cens cum eade peccauit. In qdragesima
u adeundem sacerdotem ue
nens ofessus e pccm. simul et pso
nam. Qd cum audisset sacerdos
turbatus est ualde et abillius eu
amore abstrahere uolens. durus ar
guit. ⁊ peccatum aggrauauit.
penitentiamq; duram nimis im
posuit. Rancor iste sine periculo
non fuit. Sm̃ inuectio tam aspa ⁊
penitentia tam dura ⁊ in exppata
ta persona. Hi in retulit theodo
susatiensis monachus nec qui
utrumq; nouit sacerdotem ui
det ⁊ adolescentem. Non g pro
dere debet confitens psonam
peccati consortem cum tamen ea
que pccm pm̃ aggrauant con
fiteri teneatur. Nouitius Velle
instruere qm̃ dere debet. Monachus
Hmodi formam posset seruare.
Domine ego peccaui cum legi
tima gaudina filia uel sorore
cuiusdam cognati affinis amici
uel inimici mei solis peccis meis
exigentibus fuit abilla inductus.
Si hunc modum de ceteris peccis
siue carnalia sint siue spualia.
In hunc modum et femina dicat.
Quedam tm̃ pecca sic committunt
ut uix expiuqualeant nisi confes
sor de psona intelligat. Non mde
multum curandum e. Nouitius
Quid si duo contra suum platm̃
gspiraret et unus illorum pe
nitentia ductus. pccm suum cde
plato confiteretur ⁊ debet altm̃ pro
dere an non. Monachus Video et
omni pte periculum. Si no pdet
psonam. prelatus pcta posset ⁊
si uero prodeat forte ppetuum
illi odium adiusus conspitore
suscitaret. Audi exemplum ad
cautelam satis necessm̃. xxx. .o.
Abbas qudam de claustro in
hunc noto. de quodam uitio
notatus fuit. Cuiusdam mo
nachi sui confessionem cum in
telleriset hoc alium quedam sa
re diabolo instigante cepit cum
occulte psequi timens ab eo inui
sitatoe accusari. Et cum illum
mittere uellet ad quamda domum
remotam nescio quid ptendens
occasionis. ille hnc considerans
eam persecutionis. respondit ab
bati. Domine domum meam n
demeruit si multis me mittere
ad matrem mam̃ ibo. ⁊ sim autem

uisitationem hic expectabo. Bene scie
bat quia illuc eum non mittet. ne
forte detegat de quo timebat. hec
in relata sunt a quodam seniore
domus illi unqua contigerunt.
si abbas iste tam diure psecutus
est hominem innocentem. quin
psequi heret ospitatorem. certus
qualiter utq; pieitatis sit. abbas
psequendo. monachus grauissim
is temptationibus laborando. No
uitius licet in aliquo casu confite
ri psonam pdere alterius. Monach
De hoc ante requisitus magister
hermannus decanus bunnensis.
uir litteratiue magne. respondit.
si talis psona fuit. de qua constet
confitenti quod peccm commune
confiti noluit. bene eam pdere de
bet. ne tacendo peat. de hoc michi
recitat exemplum utile satis.

Cum cem inquit plebanus
capit sem paruum marti
num in colonia. quidam ex par
rochianis meis uir honestus.
cum die quadam cuiusda ocius
a amici sui domum solus intrasset.
et uxorem illi solam in gdibus so
lari repisset. amplexibus atq;
osculis ipi adlibidinem inflam
matus. cum ea contra ppositu
peccauit. Ecce ad me qi hausto
ueneno currens. de fonte confes
sionis bibit. ueneuum expu
it. penitentiam suscepit. ad
iecit. Domine. ego psonam uob
exprimam. femina turpis est.
et multos corrumpit. et certum
in e. quia peccm illud minime con
fitebitur. Tempe u quadragesime
uenient illa magis ex consuetu
dine quin ex aliqua contritione.
peccata qdam minima. ac cotidi
ana in confitens. adulterium q; oi
no subtitens. Ego non immemor pec
cati in confessi. cum nollem eam
confundere. neq; confitentem pdere
diri. Domina ite in et eas tenet
timini. interiq; dicite tres orati
ones dominicas. quatin ds illu
minare dignetur cor uriu. ut
digne ac plene confiti possitis pec
cata uta. Illa uadens in crastino
rediens. nil adiecit. si tm peccata pri
ua confessa replicauit. Quin cum sedo
uissem abire easdemq; ones qs
p repetere. illa non sine suspitio
discessit. et seqnti die reuersa. audi
ente quodam clico cognato suo que
secum adduxerat. in hec uerba pro
rupit. Ecce dominus iste me digi
to demonstrans adulteria in ipso
nitit. ego domino epo conqueraf
de illo. Cumq; uerbis illius satis
cem inuiriatus in tm motus. solus
soli cum mita modestia diri. Bo
na domina quare peccata uta ab
scondistis. et quare negatis qd in
dictis. nniqd no commisistis ad
ultrium in tali loco. et cu tali uiro.
Illa intelligens crimen me in late
randem ad se reuersa satis humile

respondit. Domine uerum ē. ego cū
tali uiro adulterium commisi. paratus
sum confiteri. paratus penitentiam
suscipere. et de cetero caste uiuere. Sicq; fac
tum est. ut que peccatrix uenerat.
plebam industria iustificata reduceret.
Si non fuisset a confitenti pdita.
forte nō erat iustificata. Nonnullus
Si nō licet confitenti psonam pec
cati osortem. n̄ in tali ut osili casu
pdere. quid sentis de confessore.
Licet illi in aliquo casu pecca cō
fitentium. siue psonas ipās con
fitentes pdere. Monachus Pecca
quidem confitentium in multis
casibus pdere potest tacitis psonis.
ipās ū personas pdere non debet
nisi in uno casu quem infra hoc
quinquennū dominus innocē
tius pp̄ tali in determinauit. xxii
A domo qdam ordis cisterciensis.
monachus quidam sine ordinib̄
celebrauit. Hoc cum die qdam ab
bati suo retulisset in confessione.
nec tm̄ cessare uellet a tanta pre
sumptione. abbas dolens ac
lacrimans. ut a blasphemia tā
magna desisteret miserum toga
uit. monuit. et precepit. si nō pro
fecit. Sic ū timens notari sicessa
ret. celebrauit ut p̄. In seqnti ca
pitulo grenalt. abbas idē ppoſu
it casum eundem. interrogans
quid faciendum foret confesso
ri si forte tale quid in aliqua do
mo eniget. Cūq; dominus esset
cisterciensis siue ceteri abbes sup h̄
nichil audierent diffinire casum
scripserunt innocentio pape. Qui
conuocans cardinales uiusq; litte
ratos casum eis exposuit. et qd
de hoc sentirent a singulis requi
siuit. Omnibus pene in hoc con
sentientibus quod confessio nō
erat prodenda. respondit. Ego dico
confessionem in tali articlo ē p
dendam. quia talis confessio n̄
est confessio sī blasphemia. nec de
bet confessor blasphemiam tantā
ac infamiam celare. p̄ qm̄ pericu
lum incūbe potest toti ecclie. Et
placuit sententia omnib̄. Scrip
sitq; seqm̄ capitlo. qd a se fuat
determinatum. et a cardinalibus ap
probatum. Nec debes dubitare
quin confessores multi tangant.
cum tale qd audierint. qd soli
portare n̄ possint. xxiii. De fratre
Non est dnu quod Symone de alna.
monachus quida peccm̄ qdda
grauissimum confessus ē prior
suo. sī cuius fuit genis idem pecca
tum ignoro. Quem cum prior se
cundū consuetudinem remittere
uellet ad abbem. non acquiescit.
Prior ū cum pondus auditi peccī
solus portare nequiret. et mona
chus eius consilio minus acqui
escere. et minus animi mestitia
corpe tabescere cepit. Intelligens
hoc pspm̄ scm̄ fr̄ Symon de alna
conuersus bn̄ in notis. dixit pon.

Domine. quid habetis. ut quid
sic marcescitis. Respondite illo. tristis
sum. ait symon. Nolite turbari.
causam tristicie ure bne nouit. in
breui dominus tuos consolabitur.
Accedensq; ad monachum. dix. Qua
re non confiteris peccm tuum
abbi tuo. Is in reuelauit illud.
et si mo fuis confessus debuo in.
ego te prodam. Ille conuisi scitate
ignorans. magis ex timore qm
ex deuotione peccm abbi confessus
est. et prior ab angustia liberatus e.
Nouitius. Videtur in tuo iste spm
hre pphie. Monachus Reuera
spm hr pphie. si tm ad huc uiuit.
sicut exsequentibus cognosces.
Notarius quidam romane curie
cum eundem firm symonem ex
multorum relatione didicisset spm
hre pphie. desiderio uidendi eu.
aburbe uenit in alna monasterii.
uolens illo presente peccā sua co
fiteri. spans abeo corrigi si aliqd
omittet. aiari si minus plene dret.
Quem cum non inuenisset in ab
batia. ductus e ingrangiam eide
cnobij. inqua ille magister erat.
Quem mox ut fr symon respexit.
causam aduentus eius intellexit.
ait. Domine exspectate me hic.
ego enim ibo p negotio domus
mee. ad talem locum. et cum re
diero. paratus uobis ero ad om
nem uram uoluntatem. Juit
et redijt. et cum a clerici ore di
disset quod tm ignorauit. misit
ad monasterium. petens s transmitti
confessorem discretum. Cui cum p
sente conuerso. idem clericus pecca
ta sua satis deuote confitetur. et
in diuersis locis aliqua p obliuio
nem. tm silinet. quedam etiam pp
erubescentiam minus integrē ex
cum suis circumstantijs exprimet.
mtrmpens ei confessionem iam
dictus symon. ait. Quare hec et
hec peccata subticetis. Ista in tali
etate commisistis. illa et illa ta
li in loco ex leuitate. non nulla ex
necessitate fecistis. ubiq; eum co
rigens. ita ut ualde miraretur.
et cum regina austri mediam
ptem gre eius non audisse fatet.
Rediens u adurbem cum gaudio
magno p totam curiam in tm
suum ppham magnificauit ut
dominus pp innocentiu ad conci
lium suum gnale illum uoca
ret. uocatumq; de pluribus in
terrogaret. aq tam ipe qm cti
cardinales didicerunt experimto.
qd spm pollet pphetico. hec in
tenuit beate memorie Walterius
de birbach monachus in hemeco
de qui ei familiarissimus fuit. et
plura de illo tractare solebat.
Alio tpe uidens qndam mulier
culam peccatricem. hortabatur
eam ad confessionem dicens. Si
tere me audiente. Quod cum fe
cisset. n sinebat eam aliqo p obli

uionem siue perubescentiam supp
mere. ubiq: cuis corrigens confes
sionem. sicut supdictum est de dico
romano. ac si illam peccasse audisset.
Nouitius. Considero in isto uiro
quicuisse spōhelysei. qui corpore
absens et spū presens. peccantē
ieri corripuit. Monachus Non ali
spe operatur in uiris uetis testi
atq: alius in scis gre. si; idem. di
cendens singlis p ut mult. No
uitius Si nosti ad huc aliqua de
hoc conuerso. peco ut edisseras in.
quia magis uidetur miraculosū
occulta cordium nosse et cogita
tionum secreta reuelare. qm mo
tuos suscitare. Monachus Heri
quid dicis. qua scire interiora
hominis. solus dī ē. Sū apls.
Quis scit. que sunt hominis.
ni spe hominis qui in ipso est.
Solus hic excluditur spe diuin.
qui ubiq: est et implet omnia. et
cui ipse uoluit reuelare. Tempe
illo quo dominus cunradus ne
pe portuensis cardinalis nouitī
fuit iuilario. egit frem symo
nem cum waltero monacho ne
abbe uilariense et aliis quibdam
monachis atq: conuersis ordis
nri in qdam ecclia sclari missam
audire. Infra canonem u eius de
misse uidit idē symon spm ia
dicti cunradi corpore sans a se
remoti coram se stare. et coro
nam auream in capite gestare.

Vidit et cogitationes cordis eius atq:
orationes in quibus tunc usabat
in uilario. finita missa. secrete lo
cutus ē waltero. dicens. Cum uide
ritis nonnū cunradum nouitū
uilariensem. dicite ei ut caueat s.
quia hmodi temptationes pace
tur hoc anno. Tales enim cogita
tiones talesq: orationes iam habu
it in missa. et sciatis quia mag
na psona erit in ordine. Postea
cum idem waltherus audisset no
uitium. cepit pambages illum
interrogare. quid in sua missas
soleret orare. quid ue cogitare. Re
spondente illo sic et sic orare cō
suetu. adiecit. Rogo etiam ut di
catis in que fuit oratio. qual ue
cogitatio ua die illa dominica in
sua missam. Cui cum dicet nouitī
cur tam diligenter inuestigatis
de cogitationibus meis. respondit
Dicite in qd quero. et ego uobis
postea causam exponam. Tunc
recitans ei nouitius p ordinem
quid orauit ul cogitauit in sua
missam illam in magn eum
uertit stuporem. quia nec in
uno ubo discrepauit a uerbis
fris symoni. Ioz ei insinuas
quid de illo uidit. simul et mo
dum temptationis. monuit
ut cautus eet. ne forte sub spe
boni a diabolo decipetur. Ni
ra re. Cum satis idem nouī
tius ammonitus. satisq: pmu

nitus esset. non tamen euadere potu
it temptationē predictam. quin sa
tis ab illa anno eodem uexaretur. Qui
sublimis psona factus sit postea non
solum in ordine. sed et in ecclia. no
uimus omnes. Primo prior fcs est
in uilario. et deinde ibidem electus
in abbatem. postea in abbatem cla
reuallis. deinde promotus in abbatē
cysterciensem. Nec in illo gradu sta
re potuit. sz a domino honorio papa
uocatus est in cardinalem. Quid
adhuc de illo futurū sit ignoram⁹
Die quadam cum idem simon ī cho
ro uilariensi staret inter ceteros cō
uersos. cōuersus quidam euirgeld⁹
nomine. frater carnalis beate me
morie ulrici eiusdem domus mo
nachi. ex opposito eius stans. cepit ī
eo scandalizari. et dicere in corde
suo. Non uidetur michi talis esse
cōuersus iste sicut ab omnib⁹ predica
tur. neq; ea que dicit spiritu predi
cere pphetico. sz tantum connitien
do. et cepit eum despicere. Mox fini
ta hora. assumpto ulrico monacho.
cepit ei per ordinem replicare. que
ille tractauerat in corde suo dicens.
Monete frem uerm. ne de cetero tam
insipienter grām dei in aliis iudi
cet. ne forte ex hoc uindictam senti
at. Quod cum fecisset. expauit eu
geldus. discens exprimēto. quod aliis
narrantibz credere non potuit de
illo. Hoz autem que dicta sunt.
testis est dōnus walterus abbas
uilariensis. cuius supius feci men
tionem. a cuius ea ore audiui. Nouiti⁹
Stupenda sunt que dicis. Monachus.
Vix elapsi sunt anni quatuor quod
dn̄s symon nunc abbas foniacēsis.
tūc prior ibidem. locum nr̄m uisi
tans. eundem uenerabilem cōuersum se
cum duxit. n̄ tamen ut estimo. ipso
cōuerso petente. quam diu apud nos
fuit. quis esset dicere noluit. Cui q̄
dam secreta apud nos correctione
digna. diuinitus sunt reuelata. q̄
recedens ipe. cuidam senior nr̄or
indicauit. et ipse nobis. que postea
uera esse comperimus. Eodem tem
pe ueniens coloniam. cum in mo
nasterio sancte dei genitricis ad ora
tionem staret. sorores q; psallere
audiret. ingemiscens ait. Heu quod
in omni collegio harum sanctimo
nialium. n̄ una est de adultis. que
caritatem habeat. id est. que sit sine
mortali peccato. hoc eum posse nos
se. p spm̄ prescientie. non solum ex
p̄cedentib⁹ sz et ex subsequentib⁹ cog
nosces. Descendens cum p̄dcō symo
ne priore frater simon ad partes in
feriores. simul uenerunt ad dn̄am
methildam. de smithusen. matronam
valde honestam ac deuotam. que diu
illum desiderauerat uidere. eo qd̄
multa audisset de eo. Sedens q; iux
ta eam. p interpretem cogitationes
cordis eius ei reuelauit. ita ut plu
rimum miraretur tantā in hoīe
graciam. hec ab eiusdem matrone

ore audiui. Vere inquit dñe. ipse in
duit quecumq; cogitaui. A mo pre
terito. cum dominus engilbertus ar
chiepc̄ coloniensis. decanum herimā
num. 7 scdeschalcum eius scanoni
cum direxisset ad curiam romanā
p absolutione crucis. & inuenisset
eundem symonem in quadam gn̄
gia. sciscitati sunt ab eo de pcessu
negotij. Sicut eis euenit. ita de eis ꝓphetauī.
sunt. inquit epi parum in curia
pficient. monachus ū bene negotia
um suum expediet. vnūq; rei ex
tuis cō probauit. iam illi infecto
negotio reuisi sunt. monachus ue
ro nr̄ quem cum eis misimus. ibi ob
tinuit quod uoluit. Sunt adhuc
alia multa & magna quersi huius
opera. que ad meam noticiam ñ p
uenerunt. & quib⁹ tamen quedaꝫ
audiui. que scribere noluit. eo qd re
lata minus bene retinuerim. Sati⁹
duri etiam uera subtcē. quam fal
sa scribere. Nouiti⁹. Ymo si iur ta
lis ac tantus. aliquas ꝓtulit temp
tationes. Gyonac̄. Sicut audiui a
quodam eius familiare. ita eū uexe
abat. et forte adhuc uexare nō ces
sat spē fornicationis p meentiua
carnis. ut dicere possit cum aplō.
Ne magnitudo reuelationū extol
lat me. datus est michi stimulus
carnis mee. angelus sathane. qui
me colaphizet. Dicitur tamen ad
huc corpe esse iungo. a puericia
enim in alna nutritus. pecora ei⁹

dem monasterij pauit. deinde res cō
ūsius. adeo pficit. ut cuiusdam gran
gie magr̄ efficeret. Qui bene ac fide
liter administrās exteriora. sicut bo
nus ac fidelis dispensator. dona me
ruit interiora. Nouiti⁹. vtinā ha
berent omīs confessores ꝗūsi huius
spīs. qua tunc ofitentes nullum
eis siue p erubescentiam. siue per
ignorantiam. possent subtrahere
peccatum. Gyonac̄. Licet multis cō
fessorib⁹ desit spē ꝓphie. inest tamē
plurimis spē sapie atq; prudētie.
p quem defēs ille suppleatur. Nouit.
Dic queso. prodest aliquid pēa cō
fiteri. retenta uoluntate peccandi.
Medicum prodest. Gyach. xxxiiii.
Qua deus non piciet iniquitatē.
nisi homo ꝑius malam piciat uolū
tatem. Qua piecta. sequit. quod di
cit ꝓpha iniquitas. deponet omīs iniqta
tes uras. & piciet in pfundū maris
omnia peccata nra. Iubem̄ enim p
alium ꝓpham ysaiam. scilicet longe
piciet iniquitates uras. non iurta
nos penē. sicut illi faciunt. q̄ ante
pascha pecca sua p confessionē ut
eis uidetur deponunt. & iter post
octauam resumunt. Longe inquit
piciet iniquitates uras. Nouitius.
Est ne melius sic ofiteri. quam om
nino tacere. Gyonac̄. Melius. id est
utilius est. cum uoluntate iterui
peccandi ofiteri. q̄m tacere. Nouit⁹
Quare. Gyonac̄. Quia peccatū i cō
fessione a confessore p penam que

peccato debet terreri. admiratur. am
moneri. & instruit. & fit nō numq̄
ut tam ūbis quam exemplis. ab illo
edoctus ad se reuertatur. & de sua per
ūsa uoluntate gratulatur. Quod si cō
fessor iustus est. & p confitente orat.
deus illum aliq̄ndo p meritis eius
illuminat. vides q̄ntus sit fructus
in confessione. Jouitt. video et gau
deo. atq̄ de hiis exempla requiro.
Cynach. Quod quis a confessore terri
tus. peccandi uoluntatē deserat. ex
emplum hoc te doceat. xxxv.

Audam uenies ad confessionē. cui
dam sacerdoti discreto. confessus
est illi peccata quedam criminalia.
Admonitus ab eo ut peccata confessa
deseret. deserta defleret. et de re
liquo emendatus uiuet. Respondit.
Confiteri possum. sed peccata dimit
te non possum. Sacerdos hoc audi
to. priam illi iniungere recusauit.
Oblatus est ei ab illo nummus. Qm
quidē sacerdos recepit. sed in recedē
tis uerga eundē cum clamore pie
cit. dicens. Pecunia tua tecum sit
in perditione. Ille ūo tam de ūbo quā
de sōo suo confessoris territus. in crast
tino redit. & confessionē iterauit.
priam condignā suscepit. & egit.
Vides nūc quantū ualeat pruden
tia confessoris. Si imprudēs confitēs
tali modo ūo fuisset territus. fortas
sis nec esset iustificat. Audi aliud
exemplum. q̄ntum confitentib⁹ pro
sit consilium bonum. xxxvi.

In monasterio sancti pantaleonis in co
lonia abbas quidam fuit. frem habens
eiusdem ciuitatis ciuem. Qui carnalit
diligens. sepe pecuniā monasterij illi
occulte langiebatur. Quam ipse substā
tie admiscens. & in ea negotians. quo
cumq̄ perierit. semp cum dampno
redijt. facta q̄ est ei lucr ūo aduer
terer. monasterij pecunia tāq̄ iguis.
& substantia ipsa quasi stipula. Et
cum esset in mercationib⁹ satis gnan
atq̄ eorum spectior ceteris suis socia
libz. illorum psperitatem. suum q̄ dis
pendiū minari nō sufficiebat. Com
passus eius infelicitati abbas. cum
semp ei daret. & ille ūo pficeret. imo
semp minus habet. tandem ad pau
ptatem deuenit. Cui abbas. Quid es
fiater quod agis. Quare tam ultē
stimis substantiā tuam atq̄ meam.
Respondit ille. Valde pauc uno. m
catum meū diligentissime custodio.
& quid sit q̄d circa me agitur pen
tus ignoro. Tandem i se reūsus ue
nit ad sacerdotē. ei omnia cura se
gesta. apiēs p confessionē. Cui dixit
sacerdos. Vtere sitis meis. & eto
dives eris. Pecunia fūis tua furtū
est. & ipsa substantiā tuam deuo
rauit. Se etō nichil recipias ab eo.
& de modico q̄d adhuc superest. ne
gotiare. iudebis q̄ manū dōi super
te bonam. Quicquid autē lucratus
fūis. medietatē fūi tuo reddes. de
reliq̄ tu vines. & hoc tam diu faci
as. donec omnē pecuniā monaste

rij t̄ datam. illi restituas. Qua cle
mentia dei. Obediens homo confessoris
sui ꝯsilio. in breui adeo ditatus est. ut
et ipse habundaret. et frat̄ recepta re
stituere. Qui cum abbas diceret. un
de t̄ iste diuitie frater. Respondit.
Quam diu substantiā fratrū tu
ꝯ recepi. semp pauꝑ et miser fui.
et tu grauiter peccasti. ñ tua m̄ lar
giendo. ego uero aliena recipiendo.
Et quo eum de hijs penitu. et fur
tum abhorruit. benedicēte dño ha
bundauit. Hoc q̄ntum ualeat cōsi
lium bonum in confessione. Si
mile aliquid legitur in uitas pa
trū. Dicam t̄ adhuc exemplum qd
m̄ retulit hermann decanus bā
uensis. asserens se audisse a sacer
dote cui contigit. xxx. vij.

Duo enim colonienses inter cetera su
a peccata confessi sunt duo pecca
torum grā. que quidem in se ual
de sunt magna. licet ꝓter usum
m̄catorū maxime parua uideā
tur. et quasi nulla. mendaciū sci
licet atq; periurium. Dñe inquiunt
pene nichil possumus emere nichil
uendere nisi oporteat nos mentiri.
iurare. et sepe periurare. Quibus cum
dicerent plebanus. peccata ista ualde
sunt grauia. et a saluatore phibi
ta. ipo dicente. Sit sermo uester.
est. est. Non ñ. Responderunt. Non pos
sumus hoc ꝑceptum in negotiatio
nib nostris custodire. Ait sacerdos.
Vtinam consilio meo. et bene ceset

uobis. Nolite mentiri. nolite iurare.
sicut mercatū urm̄ dare multis. sic
eum laudate. et pmiserunt ei. qua
temptare uellent uno anno. Hoc e
nim petiuit. Impediente eos satha
na. qui semp saluti humane adu
satur. pene nichil anno illo uendere
potuerunt. Reuisi q̄ anno euoluto
ad suum plebanū. dixerunt. Obedi
entia huius anni multum fuit no
bis dampnosa. homines a nobis de
fluunt. ñ aliquid sine iuramen
to uendere possum. Tunc sacerdos.
Solite timere. quia temptatio est
firmum tenere in corde uro. qd nlla
aduersitas. nulla uos pauptas a ta
li ꝓposito auertat. et dns uobis bene
dicet. Promiserūt q̄ ei dño inspi
rante. quia custodire uellent eius
consilium. diuinum ꝑceptū p om
nes dies uite sue. etiam si oporte
ret eos mendicare. Ipsa res. Stati
dns immissam cōpescuit temptatio
nem. et expuit eos homines plus
quam ceteros m̄catores frequenta
re. scī q̄ fuit in breui diuites. ita
ut mirarent. Et reuisi ad suū con
fessorem. grās egerunt. eo quod p
eius salubre ꝯsilium a tam grib
peccatis fuerunt exhoneratī. et foris
in rebz ditati. Sonuit. Hominum
di exempla ꝑdicari debent in ec
clesijs mercatorib forte expauesce
rent de pecuniis male ꝯquisitis
negotiari. et in suis uenditionib
iurare uel mentiri. Ionatā ueri

dicis. Nouit. Nunc audire delectat
quod quidam peccatores meritis sui
confessoris iustificentur. Mon. xxxviii.
In uita sci malachie hibernensis epi
qui nris fuit temporibus beatus ber
nardus abbas clarevall. scribit mu
lierem quandam ita fuisse iracun
dam ut animi eius furorem. n uici
ni no cognati. n quidem ipsi filij ipius
possent sustinere. Ad scm malachiam
illam ducentes. et querimoniam de ea
facientes ut eius miseretur deprecantur.
hortatur uir sanctus miseram
ad confessionem. paret illa iniungit
penitentiam orat deum. ut impatienti tri
buat patientiam. Et ecce facta est super
eam mutatio dextere excelsi. Tan
tam ab illa hora patientiam. et tranquilli
tatem propter confessoris sui merita do
minus illi tribuit ut que prius omnis
exasperare solita fuit nullis damp
nis siue contumelijs deinceps turba
ri posset. Item. quod quidam ex so
la dei misericordia in confessione conteran
tur. dcm est in secda distinctione
capitulo secundo. de monacho apos
tata. qui duo milia annorum ele
git in purgatorio. Nouitius Quia tam
multiplex est fructus confessionis
uidetur mihi iustum. ut hij qui alios
debent mundare. et ipsi sint mundi
et sancti. Monachus ausculta xxix.
Confessor ut sit perfectus. debet esse
timoratus. prudens et litteratus.
discretus et misericors. affabilis.
paratus uolentibus confiteri. Quantum

exinde boni proueniat si hec habeat.
mali uero si eis careat. exempla uaria te
doceant. xl. Tur

[illegible] Nouitius. Puto quod mul
tum detestetur in sacerdotibus auarici
am dominus. Monachus. xli.
De hoc non meam sed ipsius dni sen
tentiam audias: per os iheremie
pphe. Extendam inquit manus meas
sup habitatores terre a minimo
usque ad maximum omnes student a
uaricie et a pphetis usque ad sacerdo

tem omnes faciunt dolum. Item per
ezechihelem. Propter pugillum ordei et
fracmen panis uiolabant me ad po
pulum meum ut interficiant animas
que non moriuntur et uiuificant que
non uiuunt. Nouitius. Sicut audiui
quidam confessores pro uno gallina
tio et uini sextario multorum penam
peccatorum uel relaxant uel dissimu
lant. Monachus. Idcirco eis per osee dicitur
peccata ppli mei comederunt. Et hoc
scias quod non solum vitium auari
cie sed etiam uitium luxurie in sacer
dotibus reprehendat dns dicens per
pphetam. Vaccas bethauen coluerunt
habitatores samarie. Samaria in
terpretatur custodia. Habitatores
samarie sacerdotes sunt qui semper
in sui et aliorum sibi commissorum custodia
manere debent. Hii uaccas bettauen
colunt dum luxuriose uiuunt. Ho
rum domus inutilis est quia hoc bet
thauen interpretatur. Vacce que ani
malia sunt lasciuia luxuriam de
signant. siue ipsas sacerdotum con
cubinas quas heu multi hodie si
ne timore colunt. Quanta mala
mali sacerdotes dm non timentes
braxent in confessionibus plurimis
exemplis tibi possem ostendere sed par
cendum est ordini parcendum
sexui parcendum religioni. Vnum ta
men tibi dicam ex remoto quod
quidam mihi sacerdos recitauit. xlii.
Matrona quedam diues et honesta
peccata quedam commisit tam in ho

uesta. ut nulli ea confiteri posset sa
cerdoti p̄ uerecūdia. Die quadā m
famē rapiens destitutum leuauit. &
loco suij illum mutens. lētis imbu
fecit. atq; in sacerdotem ordinari.
Tunc demum fiduciam sumēs de
exhibita caritate. confessa est ei p̄
cata diu latentia. Quib⁹ auditis
stultus ille. immemor dei. immemor ī
pensi beneficij. ex hoc sumens auda
ciam. quia si quod peteret negaret
minaretur se eius uitia deberē ꝓpa
lare. cepit illam ad consensum siue
libidinis sollicitare. Cuius ūba cū
femina iam iustificata abhorreret
& ille contradicentem diffamaret.
illa fiduciam habens de confessione
ne apud homines note ꝓpetue sub
iaceret infamie. sufficienter se ex
purgans beneficio ꝯfessionis liba
ta est. & ēminator de puntia eli
minatus est. Joūs. Duo hec exem
pla michi sufficiunt de confessori
bus malis. nūc aliquod michi di
cas. de confessoribz timoratis. xlij

Cum quedam matrona nobilis. cū
quodam abbate ordinis nr̄i. sub
typo cōfessionis de secretis conscie
tie siue loquerentur. dixit se in ei⁹
amore grauiter succensam. Ille sicū
sacerdos iustus. ac timens deum.
eo suum signauit. male ad se con
ūsam. ūbis quib⁹ potuit auertit
dicens se monachum ēe sēnē pan
nosum ac neglectū. Et sicut ipse
dixit cuidam monacho qui m
uertaut femina eadem tam clara
fuit. & tam potens. ut si essem inquit
in seculo sicut aliquando fui. numquā
illi de tali re nec in minimo ūlo facē
audeē mentionē. Cernis inq̄t quom
nobis iam mortuus sclō. drabolus in
fidiciur. fiat enim idem abbas. aī
ōūsionem miles in armis. strenuus
pulcher. satis q̄ nōiatus. & si uis
scire. ipe erat domin⁹ karolus. abbas
vilariensis. Joūs. Vtinam habe
rent oīs confessores timorē dnī.
ut uir iste. ojonach. Non solum ne
cessarius est eis timor dnī. quo se
a pecco custodiant. ꝗ etiam pruden
tia p̄ quam inter pecca discernant.
ut cum claue potentie in usu habe
ant clauem scientie. ut sciant diffe
rentiam inter scabiem & lepram. id ē
inter ueniale & mortale. item inter
lepram et ñ lepram. id est inter mor
tale et ēminale. quia pecca pecca
tis sunt grauiora. siue uenialia sint
siue mortalia. & secūm hoc satisfac
tio debet extendi. & de scabie siue
lepra iudicari. xlviij

Quidā
sacerdos & plebanus in puntia
nia est. q̄ in q̄dragesima uenientib⁹
sibi ad confessionē dicere consue
uit. Qualis pīna iniūcta fuit uo
bis ab antecessore meo. talem uob⁹
modo iniungo. alijs dicebat. Quod
uobis iniunxi anno p̄teito. hoc et
isto anno seruetis. non attendēs
quid postea peccauerint. uel qua
liter p̄ p̄teritis satisfecerint. hoc

Anobis recitauit minus de parrochia
huius quidam pleba. xlv. Cum eius
minus sicut audiui ab eius successore. hac
habebat consuetudinem ut in quadra
gesima confluentibus ad ecclesiam confessi
onis gratia parrochianis suis. ipse
sex. vel octo simul ducens ante alta
re. et stola collis eorum imposita. theu
thonice cingulum eis placeret confessi
onem singula verba illis post eum
ferentibus. Quibus omnibus similem
atque eandem iniungens poenam. si
mul abire praecepit. Sic faciebat om
nibus. non considerans quid fecerunt. qs
plus. quis ne minus peccauerit
Defuncto eo cum quidam ex parro
chianis. uir grandeuus. et in secula
ribus prudens. per successorem eius mit
teret postulans sacram communionem. eo
quod infirmaretur usque ad mortem ue
nient sacerdos dixit. Prius debe
tis facere confessionem. Respondit ille.
Vos michi eam facite. Volebat enim
consuetudinem supradictam. Cumque sac
dos monendo illum instaret. commo
tus ille dixit. Certe domine. numquam
michi talia fecit predecessor uester
Et cum negaret ei communionem. tan
dem in hec verba prorupit. Scitote me
peccasse in adulteriis. furtis. ra
pinis. homicidiis. periuriis. aliis que
multis enormibus. Time sacerdos. fe
cistis hec omnia. Respondit ille. ve
re domine michil horum commisi. Cram
quia tantum consuetudine. sic confite
batur. Et si poterat eum inducere.
ut peccata a se commissa confiteretur. Vides
quales confessores. quales doctores.
quales animarum rectores. Vnde tan
ta negligentia. unde tam stulta iu
dicia. nisi ex diuine legis ignorantia.
Vis nosse quantum prosint confitentibus
confessores litterati. Joh. Volo. Deside
rium Decani. xlvi. O Cum
bunensis. quodam plebanus fuit ad
sancti martini in colonia. uenit ad eum
mulier quedam. tempore quadragesi
mali. peccata sua confiteri. flectens coram
eo genua. quecumque se bonum meminerat
omisisse. cepit enumerare. et
cum pharisaeo euangelico iustificare
se dicens. Domine. tot sertis se
ries solebam per annum in pane et aqua
ieunare. eleemosinas meas dare.
ecclesiam frequentare. et multa in
hunc modum. Cum plebanus dixit
ad quid domina uenistis. Hucusque
per istos operibus multis suscepe poenam.
Quare non dicatis peccata uestra.
Respondente illa. michil in conscia sit
ait plebanus. Cuius estis officii.
Respondit mulier. ferrum uendere
soleo. Ad quod ille. Soletis aliquan
do minores ferri particulas in li
gaturis maioribus immiscere. ut sic to
tum simul uendatis. Dicente illa.
Soleo. respondit. Ecce hoc mortale
peccatum est. quia dolus. Et adiecit.
Soletis aliquando mentiri. iurare.
periurare. omnibus uiris maledicere.
aliis plus uendendo mundum. Re
spondit illa. quia in talibus sepe gaue

do. Plebanus dixit. Et ista omnia
peccata sunt mortalia. Et nisi peniten
tiam egeritis dignam. cito ibitis
in gehennam. Territa illa in ubis
eius peccasse se recognouit. Et quid
de cetero confiteri deberet didicit.
Bene iste ut poetae uir prudens et lit
teratus nouit fodere parietem. Et ostendere
idola in corde mulieris depicta. Nota
xlvii. Quid est fodere parietem. Bona
chi. De peccis eius cum circumstantiis
interrogare confitentem. Verba sunt ezechielis. Et a sancto gregorio plene et
excellenter exposita. Cauere debet con
fessor. ne sic meante parietem. idest
confitentis conscientiam per interrogationem
fodeat. ut eum peccare doceat. xlvii

Virgo quedam religiosa in pribrabantie. sacerdoti cuidam confessi
one fecit. Ille sicut imprudens incan
te cepit conscientiam eius fodere. idest de
quibusdam peccis ignotis que nunquam
fecit. uel audierat interrogare. Que
mox de eisdem peccis cepit temptari.
Et tam turbari. ut diceret sacerdoti. Ya
le habeat caput uirum. quod hodie fe
cistis in horum mentione. Et sicut al
teri postea confessa est sacerdoti. in si
milibus laboribus. ab eisdem peccis
se seruauit. Ita fodiendus est paries ne
domus deiciatur. sic querenda idola sub
stramentis. ut tabernaculum non euer
tatur. Debet tamen confessor ualde
esse sollicitus de peccis sibi omissis.
eos quoque ad confessionem inuocare. tam in
bo quam exemplo. xlviii.

Abbas quidam ordinis nri. scire no
lens conscientiam alterius cuiusdam abbis filii
sui. sicut ab eius ore audiuit. quale illi
de peccis suis fecit confessionem. Deinde dixit
Domine abbas. Si uos aliquid mul
tis diebus libenter audiam. Verecunda
tus ille. confessus est ei usque uice peccata
sua sua propositum. pucat illius exem
plo magis quam uerbo. Non enim tene
batur ei confiteri. Nota xlviii. Et uideo
prudentia confessoribus satis est necessa.
Bonaci. Hoc amplius in subiecto probabis
exemplo. Quantum dicitur sum
didici a quodam uenerabili sacerdote
et priore ordinis premonstrensis.

Abbas quidam nigri ordi xlviii
nis. uir bonus et disciplinatus. mona
chos habebat satis mirabiles. ac dis
solutos. Die quadam quidam ex eis preparant sibi diuersi generis carnes. et ui
na delicata. Quibus cum uti iniaudebent in aliqua officina timore abbatis. occupati sunt in uasis vinarium ingrimum. uacuum. quod uulgo dicitur tun
na. illuc deferentes preparata. Dictum
est abbati. quod tales monachi. in uase
tali ymnum celebrarent. Qui statim
cum magno metuore animi accur
rens et introspiciens. ymnum letu
dinis. sua presentia conuertit in tristi
am. Quos cum territos aspicit. iocum
dicens similes. intrauit ad illos et
ait. Cia fres. uoluistis sic sine me
comedere et bibere. Non hoc arbitror
iustum. Credite mihi. ego uobiscum
prandebo. lauit et manus. cum illis

comedens & bibens exemplo tali terri
tos confortans. Die sequenti pore tamen
pmonito. & quid facere deberet instruc
to. monachis illis plentibz in capitulo
coram illo surgens & ueniam petes. cū
multa humilitate. tremore ac timore
simulans. in hec uba prorupit. Confi
teor uobis dne prior. frib qz meis v
nuisis. qd' uitio gule uictus ego pec
cator heri in absconso loco. & quasi
furtiue in uase uinario. ptra precep
tum et regulam patris mei sci bene
dicti. carnes manducaui. Statim resi
dens cum se incepet pparare ad dis
ciplinam. prior ut hoc fieret phibe
re. respondit. Sinite ut uapulem. qz
melius est ut tuam hic quam in fu
turo. Qui cum accepta disciplina.
nec ñ et pnā. reuisus fuisset in locū
suum. pdci monachi timentes ab
eo pclamari si dissimularent. iterū
surgentes. eundem ofesti sunt excessū.
Quib abbas a monacho ad hoc pordi
nato dari uissit bonas ac fortes disci
plinas. durius illos corripiens. & ne
umqz de cetero talia psliment. sub int
minatione magne uindicte pcepi
ens; Sic qz prudens medic. qs ulto
minus emendare potuit. exemplo
coruerit. Nouitr. Placet quod dicis.
Jonac audi nc exemplū. quod pru
dentia confessoris discretione tempe
randa sit. .I.

Peccator quidā magn. cum p suis
pecis nullam cōdignam suscipere
uellet penitentiā. quia ofessor ual
de prudens ac discretus fuit. aut illu
potes pro pecis illis magnis. saltem
unā orationē dnicā p singulos dies di
ce. Respondente ille. possum. eandē et
iniungit. Jta clementia dei. Jta ei
dem oratio cepit hominis dulcescere. ut
rediens amplius peteret. hoc qz tam
diu facet. quousqz ad dignam pe
nitentiā pueniret. Ad discretionē
ofessoris pinet ut p pecis magnis
magnā. & p paruis paruā iniūgat
pnam. & quia omnis pnā arbitraria
est. secdm qualitatē psone. modari po
tit qualitatē seu qntitatē pene. Jste
ricordiam semp sup exaltet iudicio.
sine secreta uel manifesta sit cōfes
sio. ut idem tpe ofequat. a deo. II.

Omn. Gisilbertus abbas in hemmen
rode. tante fuit misedie. ut si aliqn
do quis monachorū sine gilorum.
coram eo pclamat. fuisset in capitlo.
& ille neglecta uitute patiētie. extra
se fiet. infirmitati illius cōpassus di
cet. bone frater. uade modo sedere.
& eras eandem culpā recognosce. Q
datis induciis. ad tranqlitatē am
mi reductus. de cōmotione iecun
dātis. in crastino redit. se qz peccas
se recognoscens. diurā penitentiā
ei multa patientia suscepit. Qui ei
ā boni ofert penitentib confessio
ris affabilitas. sequens declarabit.

Supradict decanus III. Exēplū
bimmensis. cum tempe quodā qua
dragesime sedens in eclia sancti
martini. in qua erat pleban. audi

ret confessionem cuiusdã uetule-
uidit eminus contra se duos cr par
rochianos suos in fenestra sedere. et fa
bulis uacare. cr quib; unus erat u
siuarius. alter ũ homicida manifest
Vetula recedente cum accessisset ad
eum ofessionis grã idem usiuarius
ait illi plebanus. Amice. ego & tu ho
die bene decepiem diabolũ Tu tã
tum ũ obtentus ofitere peccata tua. no
luntate peccandi deposita. & acqesce
filio meo. et ego tibi uitam etnã
pmitto. Sic t tempabo penitetiã
ut ñ fiat t onerosa. Bene nonãt
uicum in q laborabat. Respodit
ille. Si hoc quod pmittitis michi
ostaret. libens uterer filio uro. cr
pmisit ei. Cui ei ofessus fuisset
abuiata usura pniam suscepisset
socio suo iam dicto homicide occur
rens ait. Vere dulcissimũ habemus
sacerdotẽ. Iam pietate ũborũ suoꝝ
ad pniam me addiuit. Cuius exem
plo ille pucatus. ad confessionẽ ue
nit. & similia circa se pietatis senten
cias indicia. pniam suscepit. & cr
pleuit. Nouit. Cr multis que tam
dẽa fiunt oideto. quod confessio mlt
tam req̃rat pfectionẽ tam in ofitẽ
te quam in ofessore. Monac. De uno
adhuc superest dicendũ. p quod om
nes confessoꝝ uirtutes ostimman
tur. scilicet ut pmptum. & hilarẽ
confiteri uolentib se exhibeat. De h
habes exemplũ in distinctione pri
ma capitulo vi. ii. angelus dñi pri
ori de Alna in specie monachi ipeiatiu
quod eundem monachũ confiteri nolen
tem. signo suspendãt. si confessor ad hoc
fuit patus. quantũ deo placeat. & qñ
tũ peccatorib expediat. sequẽs sermo
declarabit.

Liii.

Ante hoc biennũ. cum domin wilhel
mus abbas clarevallis. cum cetis abba
tib contra Galonẽ cardinalẽ pfectus
fuisset tonam quidam cr monachis
eius. cuidam cr confessorib peccm qd
dam criminale ofessus est. Cui dixit
bene te audio. bene filiũ do. & absol
uẽ te ñ potero. quia ofessio hec debi
ta ñ est filio & tego. ut ofitearis p
ori. q potestatẽ habet. Illo responden
te hoc numq̃ faciam. confessor dolẽs
ac fluctuans corde. tacita psona atq
pecto. pcultum ofitentis domno sige
ro pori reuelauit. Cui multũ dolens.
& de salute pcultantis cogitãs. mag
ni filij angelum cum lacrimis in
uocauit. Eodem tempe cum ũsus q
dam cr eis pũsus multa fuiatet pri
or dei nutu nacta occasione. in capi
tulo monachoꝝ uitio furti cũ pbrãs
hoc adiecit. Si forte aliquis est inter
nos cauteriatã habens ofcientiã. ita
ut ñ possit cum suo plato apure. pro
tali tribus diebus tales nobis mutũgo
orationes. Omnib orantib. cuidam
iuueni sacerdoti. nomine wullelmo.
in uigilia omniũ sanctoꝝ cum lac
mis oranti. uox diuina respondit
monacho. p quo oras ofessio sua q̃d
debita ñ fuit. nichil pfuit. & dic p

ori. ut cum dicta prima post missam
ante capitm stet. ipse enim ad eum ue
niet. sic q̃ fcm est. exhibente se priore
ante capitulo. ecce monachus uenit. sig
num q̃ confessionis pro facinore. cui
eo intrauit. et fta confessione cum
multo gemitu ac lacrimis pniam
dignam recepit. Incipiunt capitla
Quarte distinctionis. Cap. i.
De eo quod uita religiosor sit tpta
tio. et exemplum de rege karlomã
norum. et de fure a scõ bernardo
a suspendio liberato. ii De vij.
vitijs pncipalib. iii De superbia
et filiab eius. iiii De puero a spu
superbie temptato. et p angelum p
ostensa cadauera mortuor liberato
v De casto monacho quẽ diabol
duxit se nõ timere eo quod esset su
perbus. vi De theobaldo nouicio.
qui immiticias bibendo. motus su
perbie restinxit. vii De scõ ber
nardo abbate quẽ calceos suos mu
gentẽ. superbie spẽ subsannauit. viii
De monacho montis cassini. q̃ in vi
gilia pasche benedicto cereo trans
latus est. viii De clericis superbe
cantantib quorũ uocem diabolus ĩ
saccum misit. x De sacerdote
signato. quẽ diabolus edito sermo
ne a quodam pdicatore crucis in
uasit. xi De uetula q̃ per choreã
ũbum crucis a magistro arnoldo
plato impediẽs. et irridens. infra
triduũ defuncta est. xii De phi
lippo rege francor. q̃ nigrũ mona
chum. ob stricta calcamẽta reprehen
dit. xiii De philippo rege romanorũ
qui abbẽm ordinis cisterciensis eadẽ
de causa notauit. xiiii Item de abba
te qui sedens in equo superbo fridericũ
eo regi romanorũ ꝓpinquare nõ po
tuit. xv De pagano. qui apud acho
nẽ dicebat. xpianos ꝓter superbiam
et gulam de terra sancta eiectos.
xvi De ira. xvii De eo. qui oculũ
ꝓter ũbum ostentosum occidit.
xviii De priore. cui xps in cruce noc
te p uisum apparuit spinis ligatus.
xviiii De cellario. quẽ crucifixus per
uisum a se remouit. quia durius re
spondit priori suo. xx De scolare
qui tertio die defunctus est. eo quod
maledixisset abrahe. xxi De mili
te. cuius filium tonitrum occidit. eo
q̃ ob intẽpiẽ aeris in blasphemiã p
rupisset. xxii De uirgine uacunda
quã sepultam ignis ab umbilico
et supra deuorauit. xxiii De in
uidia. et filiabz eius. xxiiii De mo
nacho. qui ab altero ob inuidiam ĩ
minatus et incarcerat est. et gliose
eductus. xxv De puella que inui
debat studio consororis. xxvi Ex
emplũ contra inuidiã. a magiõ tu
dolpho platum. xxvii De accidia et
filiabz eius. xxviii De monacho. quẽ
accidia nõ sinebat surgẽ ad uigilias.
xxix De sacerdote cui in oratione
dormitanti crucifixus dnsũ uer
tebat. xxx De temptatõib atq
uisionib xpiani monachi uallis